

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli fõrvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Fõszerkesztõ : FEKETE LÁSZLÓ Dr. budapesti kir. közjegyzõ.
Felelõs szerkesztõ és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. budapesti kir. közjegyzõ.

Szerkesztõség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzõk Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája : 41.951.

Reformgondolatok.

Irta: *Krenner Zoltán dr.*

(Második és befejezõ közlemény.)

A nemzeti szocialista imperium óta a Versaillesben összekovácsolt birodalmi egység valóság lett minden vonatkozásban, tehát az igazságszolgáltatási intézmények egységesítése is ma már konkrétum. A közjegyzõk nemzeti szocialista alapon megszervezkedtek, elvileg kimondták a partikuláris szervezetek és közjegyzõi rendtartások dissolutióját s az egységes közjegyzõi rendtartásban azt, hogy a nemzeti szocialista állam birodalmi egységet óhajt az államok szerint különbözõ rendtartásokkal szabályozott közjegyzõi intézményben is. A német jogászok nemzeti szocialista szövetségének közjegyzõi szakcsoportja több rendtartástervezetet szerkesztett, melyek magas nivójú szaktanácskozások szûrõjén lettek átengedve s amelyekbõl augusztus havában, született meg az egységesítõ birodalmi miniszter elé terjesztett újabb Tervezet (Entwurf einer Reichsnotariats-Ordnung).

A tervezet lényeges intézkedései : a közjegyzõi képesítés alapját képezõ birói minõsítés elnyerése után *minimális két évi*, német közjegyzõnél folytatott speciális közjegyzõi szakgyakorlat ; a kinevezés a közjegyzõ élettartamára szól, tehát nincsen ugyan korhatár, de a hivatás teljesítésében betegsége, vagy elõrehaladott kora miatt tartósan akadályozott közjegyzõ felmentésének esetei részletesen szabályozva vannak s így a kényszernyugdíjazás rendszere van

Krenner Zoltán dr. Reformgondolatok

Berzsenyi László dr. Részleges örökség visszautasítás

Kamarai közgyûlések

Közlemények

Rónay Károly

Az országos egyesület központi bizottságának ülése

A nyugdíjintézet intézőbizottsági ülése

A végrendelet kihirdetési díjak kérdéséhez

Jegyzõi magánmunkálatok galériája

Chaotikus zürzavar a bejegyzési ügyek kérdésében

Az óvaskönyv hitelesítési bejelentések helyegmentessége

A telekkönyvi szemlék másolási díja

Helyettesi állást keres

Kihirdetett törvények, rendeletek

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle

Csorna Kálmán dr.

Habermann Gusztáv dr.

Magyar Jogi Szemle

Jogállam

Polgári jog

Notariatszeitung

Az Ugyvéd

Magyar Törvénykezés

Notariatszeitung

Illetékügyi Közlöny

Joggyakorlat

Magánjog

Szerkesztõi üzenetek

megszervezve, az esetleges gerontarchia elkerülésére. Eltérően az egyes tartományi rendtartásoktól a tervezet az általános hatásköri megállapításon felül taxatív hatásköri felsorolást is tartalmaz s természetesen az *ingatlan elidegenítések továbbra is csak közokiratok alapján történhetnek* („minden elidegenítés s így az is, melyet a telekkönyvi hatóság rendel el, csakis az elidegenítéshez hozzájáruló közokirat, vagy ezt rendelő végintézkedés alapján eszközölhető“). A közjegyző személyesen tartozik működni, az akadályozott, vagy szabadságon levő közjegyző részére a közjegyzővé kinevezhető bíró, vagy jelöltek közül a közjegyző rendeli ki helyettesét, esetleg az igazságügyi hatóság rendel ki helyettesét a kamara meghallgatása után. A közjegyzői kamarákon kívül lenne egy birodalmi kamara, melynek tagjai csakis a nemzeti szocialista jogász szövetség tagjai lehetnének. A közjegyző maga állapítja meg díjait s azok megfizetésére az adóst végrehajtás terhével kötelezi. — A közjegyzői okiratok alaki kellékeinek, az ügyvitelnek, a fegyelmi eljárásnak és jognak szabályai gondos német szövegezésben látnak napvilágot, érvényben maradnak a közjegyzők segélyalapjáról, a kisjövedelmű közjegyzők jövedelmeinek kiegészítéséről, a munkaképtelenek, az özvegyek és árvák segélyezéséről, a közjegyzői irodák alkalmazottainak jogviszonyairól és nyugdíjáról, a közjegyző szavattosságának elhárításáról intézkedő tételes rendelkezések, míg az átmeneti intézkedések megóvják a már működő közjegyzőket, jelölteket és irodai alkalmazottakat az új rendelkezések hátrányos következményeitől.

A o l a s z egység a particularis jogrendszerek szerint szervezett közjegyzőségeket is egységesítette s az 1875. évi július 25-iki törvény a fejedelemségek és köztársaságok szerinti tagoltságot megszüntette. A folytonos jogfejlődés és a lombardiai tartományokban érvényben volt osztrák jog lebontása teremtette meg a novellák sorozatát, melyet összefoglalt a nagyjából ma is érvényben levő 1913. február 16-án szentesített „Sull' ordinamento del notariato e degli archivi notariali“ című törvény. A háborút követő éveknek az egyéni szabadságot korlátozó mozgalmi támadást intéztek a közjegyzők szabadfoglalkozása ellen s a hivatást államosítani törekedtek. A fassizmus programjába azonban a közjegyzőséget, mint szabadfoglalkozást, lehetett jobban beilleszteni, mert a közjegyzők szabadfoglalkozásként megszervezve felelhetnek meg a jólét, a gazdasági és fassista államgondolat követelményeinek s ezért Mussolini elrendelte a közjegyzőségnek, mint szabadpályának fenntartását s a

testületileg a kamarákkal már megszervezett intézménynek a korporatív államba való beépítését. A fassizmus minden egyes hivatást szorosán elhatárolva külön szervez meg a szindikátus útján, melynek tagjai a hivatás szolgálatában álló egyesek, míg az egymással rokonszindikátusok alkotnak egy korporációt, az összes korporációk pedig a Duceval közvetlenül érintkező „Korporációk Nemzeti Tanácsát“.

A közjegyzők hivatásuk szerint szabad pályán levők, ennél fogva az „Associazioni sindacali dei notari“ a szabadpályán levők és művészek szindikátusának (Nazionale sindacati Fascisti Professionisti e Artisti) egy alosztálya, mely a pályához tartozó külön szindikátusba tömörült segédszemélyzettel (munkaadók és munkavállalók) alkotja a külön korporációt, mely a Tanácsban a 14 szabadfoglalkozásnak megfelelően egy-egy taggal, összesen 14 taggal van képviselve, akiknek egyike így természetesen közjegyző. A szindikátus vidékenként létesül s nem esik össze a kamara (consigli) területével s ezért az utóbbiak fel fognak olvadni a szindikátusokban s meg fognak szünni. A közjegyző közhivatalnok, más hivatás szolgálatában nem állhat; kinevezése királyi rendelettel történik s egyéb általános feltétel igazolásán kívül csak az nevezhető ki, aki *megszakítás nélküli két éven át közjegyzőnél teljesített előkészítő szolgálatot igazol* s a két évi gyakorlatot közvetlenül követően a *közjegyzői államvizsgát* (concorso per esame) sikerrel letette, mely vizsga évenként egyszer van megtartva s amelyre jelentkezők számát az igazságügyminiszter évenként állapítja meg. A vizsga tárgyainak megállapítása, a vizsgalóbizottság szervezete szabályozva van.

A közjegyzőt 75-ik életévének betöltésével királyi rendelet állásától felmenti s megszűnik az állás, ha hivatali teendőinek kifogástalan ellátására testi, vagy szellemi fogyatkozása miatt képtelen. Ha a közjegyző távolléte, betegsége, vagy egyéb akadály miatt hivatalos teendőit nem láthatja el, valamint a felfüggesztés, elmozdítás esetén a Consoglio notarile elnöke rendel ki helyettesét, az azon kamara területén működő közjegyzők, esetleg a szakgyakorlaton levő, már a közjegyzői kinevezéshez előírt kellékekkel bíró közjegyzői alkalmazottak közül s a helyettesítési rendeletben megállapítja, hogy az ős iratok, ügykönyvek a „coadjutor“ működési ideje alatt hol vezettessenek. Ha az átmenetileg akadályozott (szabadságon levő) közjegyző hivatali teendői ellátásában hosszabb ideig van hátráltatva, úgy legfeljebb egy esztendőre hivatalától felmenthető, ha azonban akadályozottsága ezen 1 év után sem

szűnik meg, úgy állása végleg megszűntnek tekintendő. Hivatás-szerű közjegyző helyettesi életpálya nem létezik, a vizsgálatra bocsátott (behívott) jelöltek kivétel nélkül kinevezéshez jutnak a vizsga sikere esetén. A „Cassa Nazionale del Notariato“ melynek vagyona 1934. december 31-én 200,000.000 lira volt s mely a közjegyzői díjak után fizetendő járulékokból s állami hozzájárulásból allimentálódik, gondoskodik arról, hogy a közjegyző jövedelme — szükség esetén a Cassa hozzájárulásával — 8 szolgálati év után 5000 lirát, 10 szolgálati év után 6000 lirát, 20 szolgálati év után 7000 lirát s ennél több szolgálati év után 8000 lirát elérjen s hogy a korhatár elérése, vagy egyéb okok miatt állásától felmentett közjegyző, illetőleg annak özvegye és árvái tisztességes megélhetését biztosító nyugdíjban, illetve ellátásban részesüljenek.

Az új lengyel „Prawo o notarjacie“ című közjegyzői rendtartás a lengyel köztársaság területén érvényben volt orosz, osztrák és német közjegyzői rendtartások helyébe lépett az 1934. év folyamán s már a különböző új és modern szabályozások tanulságait veszi figyelembe. A közjegyző közhivatalnok, de nem állami tisztviselő, szabad foglalkozás, kinevezhető az a lengyel állampolgár, aki a polgári jogok birtokában van, legalább 30 éves és az egyetemi tanulmányok befejezése után a jogtudori fokot elérte s ezt követő 5 évi közjegyzői gyakorlat után a közjegyzői szakvizsgát letette. Az arra jelentkezőket a kamara véleménye alapján a törvényszéki elnök bocsátja gyakorlatra. Korhatárt a lengyel törvény nem ismer, de a közjegyzői teendők csak személyesen teljesíthetők, betegség, vagy egyéb előrelátható akadályoztatás esetén a kamara rendel ki helyettesít a működő közjegyzőket, vagy a közjegyzői gyakorlaton levő azok közül a jelöltek közül, akik a szakvizsgát már letették. Az akadályoztatás hosszabb tartama esetén annak okai részletesen szabályozott eljárás rendjén megállapítandók s egy esztendőnél hosszabb ideig tartó helyettesítés elvileg lehetetlen. A bármikor teljes érvénnyel működhető állandó helyettesi intézményt ez a törvény sem ismeri.

A közjegyzői intézmény kontinentális fejlődésének egységes és erőteljesebb irányt a francia törvényhozás szabott, mely már a középkorban is foglalkozott a közjegyzői szervezeti kérdésekkel, a közigazgatási és igazságszolgáltatás, a peres és perevkívüli eljárás szigorúan keresztülvitt elhatárolásával és az intézmény testületi szervezésével azt jelentőségre emelte. Az 1791. október 6-iki szervezés és XI. ventose 25-iki törvény rakta le a francia közjegyzői

rendtartás alapjait, melynek két pillére: a közjegyzőknek az okirat szerkesztés terén kizárólagos szuverén, működési jogosultsága és a hivatásnak az ügyédi gyakorlattól teljes különválasztása. A német közjegyzői intézményre a francia uralomnak német területre kiterjesztése és a német-római császárság 1806. évi bukása gyakorolt jelentékeny hatást s a délnémet-államok recipiálván, a francia magánjogot, Elzásznak váltakozó hovatartozása a két különböző rendszerű jogterületen kedvező kölcsönhatást gyakorolt, anélkül, hogy a közjegyzői hivatal átruházhatósága német területen valaha is megengedett lett volna. A világháború óta a francia közjegyzőség is felemás. A háború előtti politikai területen a régi szabályok teljességükben érvényben maradtak, a közjegyző elidegenítheti, átruházhatja hivatalát, a meghódított területen ezidőszerint azonban a német jogszabályok szerint a közjegyzői állás átruházhatatlan. Megegyezően van szabályozva azonban a közjegyzői képesítés és pedig a ventosei törvény 42. és 43. §-ai szerint csak az lehet közjegyző, aki sikerrel letette az „examen professionnel“-t, mely vizsga csakis 3 évi közjegyzői gyakorlat után tehető le. A helyettesi intézmény a francia közjegyzőségben teljesen ismeretlen, hiszen a közjegyző szakképzett személyzetet tart, akik közül valamelyiknek eladja, vagy áradék ellenében átruházza a hivatalát, a korhatár is ismeretlen, mert alig van francia közjegyző, aki 60-ik éve betöltése után pénzzé nem teszi hivatását. (Gamichon: Le notariat en France.)

Az utódállamok közül Csehszlovákia, az osztrák és magyar, majdnem teljesen egyező, közjegyzői intézményeket átvette ugyan, de az azóta eszközölt novellák rendelkezései s különösen az illetékes magasabb igazságügyi személyek nyilatkozatai nyomán megállapítható a Szovjet köztársaság állami közjegyzői szervezetei felé való közeledés s így természetesen a korhatár kérdése nem fontos, mert a kényszernyugdíjazás lehetősége ezt feleslegessé teszi, míg a szakminősítés szempontja azért nem lényeges, mert az általános hivatalnoki minősítés szerint minden állami hivatal elnyerésénél igazolni kell a megfelelő szakban teljesített előkészítő gyakorlatot s azt követőleg sikerrel letett szakvizsgát s így a közjegyzőség államosítása esetén nyilvánvalóan meg lesz állapítva a kötelező közjegyzői gyakorlat és szakvizsga. A jugoszláv állam új közjegyzői rendtartása a kinevezés lényeges kellékéül írja elő az előzetes közjegyzői gyakorlatot s bizonyos életkoron túl lehetővé teszi a közjegyzőnek állásától való felmentését.

Az osztrák közjegyzői rendtartásról készült matrice volt a királyi közjegyzőkről szóló magyar törvény. Az osztrák alaptörvényt módosították az időközben megszavazott törvények és kiadott rendeletek (1921. VII. 1., 1929. XII. 19., 1930. IV. 24., 1931. XII. 23. és 1932. VIII. 18.), melyek lehetővé teszik az idősebb közjegyzőknek állásuktól való felmentését, de amelyek nem helyezik hatályon kívül az 1854. október 11-iki rendelettel megkivánt közjegyzői szakvizsgát s nem változtatják meg az alaptörvénynek azt a rendelkezését, mely szerint közjegyzővé csak az nevezhető ki, aki az előírt vizsgák sikeres kiállításán felül 4 évi joggyakorlatot kimutat „wovon mindestens 2 Jahre in der Praxis bei einem Notare zugebracht worden sein müssen“. Nem ismerik az osztrákok a helyettesi intézménynek magyar kóros elfajulását s bár a helyettesítés lehetőségének eseteit a magyar törvénnyel azonosan sorolja fel, a „távollét“ esetében való helyettesítést a szabatosabb „Urlaub“ szóval szűkíti, mely előzetes bejelentést kíván s a párhuzamos működést lehetetlenné teszi.

A külföldi törvények, különösen az új alkotások felett tartott szemle eredményeit, mint említettük, egyelőre csupán a közjegyzői szolgálatra megkivánandó különös kellékek szempontjából vonjuk le s keressük annak a sokszor hangoztatott véleményünknek megtámasztó indokait, melyek alkalmazása lehetővé fogja tenni a legképzettebb, legképesebb és legérdemesebb pályázók alkalmazását, a nepotizmust, a protekció, részrehajlás elzárását, a kari színvonal emelését, a létfeltételek megteremtése iránt érdeklődő közjegyzők számának szaporodását. És ne mondjuk, hogy csak az jó, amit a külföld már kipróbált. Állapítsuk meg, hogy megszűnven az ok, mely eredetileg megkivánt speciális közjegyzői gyakorlat megszüntetését kívánta, szűnjön meg az okozat is, állítsuk vissza a kötelező közjegyzői gyakorlatot s tegyük a közjegyzői kinevezés feltételül a közjegyzői szakvizsga sikeres letételét. Vegyük fontolóra, hogy mint az 1929: XXX. t. c., a hazai törvény, a közigazgatásnál a fogalmazási tennivalók ellátására hivatottaktól az alaki minősítésen felül gyakorlati szakvizsga letételét s ezt megelőzőleg 3 évi közigazgatási szolgálatot megkiván, az 1933: VI. t. c. pedig a „közigazgatási alkalmazottaknak tennivalók helyes elvégzését biztosító képességeit fokozó“ gyakorlat megszerzésének módját és a szakvizsgára bocsátás feltételeit megállapítja, mert „a közigazgatási feladatok helyes elvégzésére irányuló közszükséglet... nemcsak általános tudást kíván, hanem szakok szerint elmélyült szak-

ismereteket... ezt pedig egységes vizsgával elérni nem lehet... ehhez képest négyféle szakvizsga szervezendő...“ (min. indokolás) éppen úgy meg kell attól, aki a legnehezebb jogász teendőt látja el, nemzedékekre eldönti vagyonok sorsát, békét teremt, vagy háborút okoz a jogügyletek írásba foglalásával, aki súlyos következményű tényeket megállapít, végső — már nem revidiálható — rendelkezéseket megformál, a közjegyzőtől meg kell követelni, hogy gyakorlati úton fokozza a „tennivalók helyes elvégzését biztosító képességeit“ s ezeknek meglétéről szakvizsga útján leendő kivizsgálásra lehetőség legyen.

A két évi közjegyzői gyakorlat követelményének, mint a közjegyzői képesítés különös kellékének visszaállítása senki érdekeibe nem ütközik, senkinek szerzett jogát el nem veszi, nem csökkenti. Az átmeneti időre, két esztendőre, ideiglenesen lezárja a politikai ambícióknak közjegyzői kinevezéssel leendő kielégítését, sőt ami szintén figyelembe veendő szempont ebben az interkaláris időben különösebb hősi gesztus nélkül lehetővé teszi érdemes, öreg, hivatásos, közjegyzőhelyettesek kinevezését. A kötelező gyakorlaton felül megkivánt közjegyzői szakvizsga követelményein felül, az ezt megvalósító novellában a közjegyzőhelyettesi intézmény szervezesebben illesztendő be a közjegyzői alkotmányba, s kizárólag a szolgálat folytonosságának biztosítása valósítandó meg, nempedig a Darmol helyettesek intézménye, akik főnökük nyugodt álmát biztosítják munkájukkal. A helyettesítés időtartama törvényileg korlátozandó éppen úgy lefelé, mely a párhuzamos működés tilalmának ellenőrzését teszi majd lehetővé, mint felfelé, amikor az állami kinevezési rendszernek és korlátolt létszámnak kijátszása szűnik meg.

A magyar közjegyzői rendtartáson kívül egyetlen egy európai rendtartás sincsen, mely lehetővé tenné, hogy a közjegyzői pályára hivatást érő, közjegyzői gyakorlaton levő, közjegyzői képesítéssel bíró pályázók törvényszerű, fair, mellőzésével olyan egyének neveztesenek ki, akik soha ennek a hivatásnak a szolgálatában egyetlen pillanatot nem töltöttek, akik a „tennivalók helyes elvégzését biztosító“ képességeket a jogkereső közönség rovására és kárára tanulják meg, — ha ugyan megtanulják.

Az új közjegyzői rendtartás megalkotásához az első lépés a képesítés és minősítés olyan rendszabályozása, melyet csak a magyar közjegyzői rendtartás mellőz, mert ezzel biztosítjuk a reformhoz vezető út szabaddá tételét. Reform, mely a hatáskört kibővíti,

mely a jogügyletek irásbafoglalását fokozottabban utalja kizárólagos közjegyzői hatáskörbe, s mely a perenkívüli eljárás minden teendőjét közjegyzői feladattá teszi, mentheti meg egyedül a közjegyzői intézményt.

Minősítési novella és átfogó reform hiányában a magyar közjegyzőség kívánatos fejlesztése s az intézményben rejlő erőnek a jogszolgáltatás céljaira való fokozottabb rendelkezésre bocsátása alig elérhető.

Részleges örökség visszautasítás.

Mint jellemző körkép jelentkezik napjainkban lépten-nyomon az, hogy a hagyaték tulterheltsége folytán, vagy a törvényes, vagy a végrendeleti örökös az örökséget visszautasítja és így a hagyatéki vagyon a megfelelő hirdetményi eljárás lefolytatása után a m. kir. államkincstár javára szavatoltatik be.

Nem lesz talán érdektelen egy hasonló tárgyú hagyatéki ügynek ismertetése, amelyben a felfolyamodási bíróság érdekesen adja meg a feletet arra a kérdésre, hogy az örökös jogosult-e a hagyaték egy részére vonatkozólag elfogadó nyilatkozatot tenni s a másik részét visszautasítani.

Kovács Antal volt karmacsi lakós végrendelet tétele és leszármazó örökösök hátrahagyása nélkül halálozott el. A hagyatéki ingatlanok közül a karmacsi 2078. sz. tjkvben lévő 196/1., hrsz. ingatlanból örökhagyó nevének álló B. I. sorszámú felerész illetőséghez özv. Kovács Jánosné szül. Kovács Erzsébet — örökhagyó édesanyja — ági örökösödés jogcímén, örökösödési igényét fenntartotta minthogy ezen ingatlant ő ruházta át felerészben örökhagyóra, másik felerészben pedig örökhagyó feleségére szül. Szalai Idára. A házastárs ezen felerész hagyatéki ingatlan illetőségre özvegyi haszonélvezeti jogát szintén fenntartotta.

Az öröklésre hivatott oldalági örökösök a hagyatéki vagyont annak tulterheltsége folytán, visszautasították. Minthogy pedig az oldalági örökösök s ezek leszármazói között kiskorúak is voltak, az örökségvisszautasítása tárgyában árvaszéki elbírálás vált szükségessé, amely az érdekelt kiskorú örökösök részéről is az örökség visszautasítását jóváhagyta és így ezen visszautasítás árvaszékileg is elintéztet nyert.

Mindezek megtörténte után az 1894. évi XVI. t. c. 115. §-a értelmében a hirdetményi eljárást lefolytatták s az egy évi hirdet-

ményi határidő eltelt anélkül, hogy a hagyatékra igénylő jelentkezett volna, minek folytán a hagyatéki vagyonból a karmacsi 2078. sz. tjkvben lévő 196/1., hrsz. ingatlanból örökhagyó nevének álló B. I. sorsz. alatti felerész illetőség özvegyi haszonélvezeti joggal korlátolt tulajdonjoggal felmenő ági örökösödés jogcímén özv. Kovács Jánosné szül. Kovács Erzsébet örökhagyó édesanyja javára szavatoltatik be, míg a többi hagyatéki vagyon kizárólagos és korlátlan tulajdonjoggal a m. kir. államkincstárnak adatott át.

A keszthelyi kir. Járásbíróságnak Pk. 2387/1935. számú hagyatékátadó végzése ellen a m. kir. kincstári jogügyi igazgatóság felfolyamodással élt s kérte, hogy a hagyatékátadó végzés hatályon kívül helyezésével az egész hagyatéki vagyon özv. Kovács Jánosné szül. Kovács Erzsébet karmacsi lakosnak, örökhagyó édesanyjának adassék át azon az alapon, mert nevezettnek, aki a hagyaték egy részét elfogadta és az részére át is adatott, a hagyaték többi részére vonatkozó visszautasító nyilatkozata nem tekinthető joghatályosnak.

Minthogy pedig jogszabály az, hogy a törvényes, vagy végrendeleti örökös az örökhagyó vagyoni személyiségének folytatója s ilyen minőségben azoknak a vagyontárgyaknak örököse lesz, amelyek az örökhagyó elhunytának pillanatában az örökhagyót tulajdonjogilag megilletik s jogszabály az is, hogy az örökösre az örökhagyó vagyona mint egész száll át s nem a vagyon egyes részei, hiszen a hagyatéki terhek is az egész hagyatéki vagyonra kiterjednek, ennél fogva a hagyaték csupán *mint egész* utasítható vissza, illetve utasítható vissza a visszautasító örökösre eső örökrész.

Az ismertett fenti esetben az oldalági öröklésre hivatott örökösök az egész hagyatékot utasították vissza, így özv. Kovács Jánosnéra, — örökhagyó édesanyjára — szállt volna az egész hagyaték, mint olyanra, aki a kir. kincstárt, mint törvényes örökösöt feltétlenül megelőzi. Nem utasítható azonban vissza a hagyaték fennálló szabályaink értelmében, ha az örökös azt vagy akár annak egy részét, akár kifejezetten akár konkludens cselekményekkel már elfogadta. Jogszabályellenes tehát az, hogy az örökös a hagyaték, illetve örökrész külső formailag aktívabb részét elfogadja, másrészt, amely formailag passzívabb, visszautasítja, — ugyanis ténylegesen az egész hagyatéki teher az egész hagyatékot terheli. Örökjogunk alapelve egyezik a római jogi „semel haeres semper haeres“ elvével és így örökjogunk nem ismer olyan lehetőséget, hogy egy hagyaték, bár az egész nyílt meg az örökösre, ugyanazon örökös által részben elfogadható, részben visszautasítható legyen.

A jelen esetben is törvényes örökös tehát van, aki a kir.

kincstárt a törvényes örökösödés sorrendjében feltétlenül megelőzi s aki a hagyaték egy részét elfogadta és az részére át is adatott, annak a hagyaték másik részére vonatkozó visszautasító nyilatkozata nem tekinthető joghatályosnak s így a kir. kincstár öröklési joga az állandó birói gyakorlatra figyelemmel a kérdéses hagyatékkal szemben nem áll fenn.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság Pkf. 1180/1935/3., számú végzésében a felfolyamodásnak nem adott helyet a következő indokok alapján:

Örökhagyó édesanyja azt az ingatlant, amelyet részére az I. bíróság át is adott, ági örökösödés címén igényelte s ez az ingatlan (a karmacsi 196/1. hrsz, ingatlan B. 1. sorszám alatti felerésze) örökhagyó édesanyja részére kifejezetten, mint ági vagyon adatott át.

A hagyatéki eljárás során nem tétetett vitássá, hogy özv. Kovács Jánosné szül. Kovács Erzsébet által igényelt ingatlan az igénylővel szemben ági vagyont képez. A jelen esetben az örökhagyónak nem volt ivadéka.

Minthogy pedig ily esetben (ha t. i. nem az örökhagyó ivadéka a törvényes örökös) abban a vagyonban, ami a hagyatékban ági jellegű, ági öröklésnek van helye,

helyesen járt el az I. bíróság, amikor az örökhagyó édesanyjának átadta az általa igényelt ági jellegű vagyont.

A felfolyamodó kir. kincstár nem sérelmezi ugyan, hogy az ági jellegű vagyon az örökhagyó édesanyjának átadatott, azonban mégis ki kell emelni azt, hogy öröklési jogunknak megfelelően történt az ági vagyonnak az átadása,

mint az örökhagyó édesanyja, a hagyaték egyéb részére vonatkozóan csak a házastársnak az örökséget visszautasító nyilatkozata után volt felismerhető törvényes örökösnek —

és így noha öröklési jogunk szabályai szerint a hagyaték végleges elfogadása, vagy visszautasítása semmis, — a jelen esetben az örökhagyó édesanyjának a reá egész más jogalapon megnyíló törvényes örökséget annak dacára joga volt visszautasítani, hogy a hagyaték más részét teljesen más jogalapon igényelte, miért is a felfolyamodásnak nem volt hely adható.*

Dr. Berzsenyi László.

* Bár a közleményben említett részleges örökség visszautasítás kézenfekvő okokból a gyakorlatban nem igen fordul elő, mégis helyesnek találtuk volna ha a közlemény írója a kérdéssel elméleti nézőpontból is részletesebben foglalkozik. Elvileg különben a részleges visszautasítást joghatálytalannak nem tartjuk. (Szerk.)

Kamarai közgyűlések.

A legutóbb múlt időkben közgyűléseket tartottak a szegedi és a pécsi kir. közjegyzői kamarák s ezekről a közgyűlésekről az alábbi tudósításaink számolnak be.

Szeged.

A szegedi kamara évi rendes közgyűlését Szegeden szeptember hó 8. napján tartotta meg s azon jelen voltak: Antal Gyula János dr., Bogdán Ernő dr., Demkó Pál dr., Földes Béla dr., Gálffy Ferenc dr., vitéz Haviár Gyula dr., vitéz Kozma György dr., Nagy Béla dr., Paczolay Károly dr., Sirsich György dr., Svastits Benő dr., Széchenyi István dr., Tarján Béla dr., Tárcazy Rezső dr. kir. közjegyzők. A közgyűlésen Sirsich György dr. kamarai elnök mondott megnyitó beszédet, melynek rendjén rámutatott arra, hogy aki Magyarországnak sok tekintetben regényes multját ismeri, annak csodálatosnak kell tartania azt, hogy a számban kis magyar nép minden fajrokon nélkül, akik oltalmazói és támogatói lehetnek volna, Európának egyik legkritikusabb és legexponáltabb pontján több, mint ezer éven át fenn tudta magát tartani. Minden nemzetnek meg van a saját maga büszkesége s a magyar nemzet mindenkor büszke lehet arra, hogy mint egy kis és messze idegenből ideszármazott nép magát ezer éven keresztül fenntartani és létjogosultságát azon értékes szolgálatok által, amelyeket az európai kultúrának tett, újból és újból igazolni tudta. Miként a nemzetnek, úgy az egyes intézményeknek is van múltjuk. A magyar közjegyzői intézmény is immár hat évtizedes múltra tekinthet vissza. Ez alatt a küzdelmes hat évtized alatt a magyar közjegyzőség a magyar jogszolgáltatás egyik jelentős faktorává vált. Az intézmény fejlesztése érdekében még sokat kell tennünk s az ezirányú munkásság eredményessége a magyar igazságügyi kormányzat mindenkori vezetőjének megértő jóindulatával szoros összefüggést tüntet fel. Nagy elismeréssel emlékezett meg a jelenlegi igazságügyi miniszter, Lázár Andor dr.-nak az intézmény fejlesztése s általában a magyar közjegyzőség iránt tanúsított belátó rokonszenvéről s azokról az értékes eredményekről, amelyeket Lázár Andor dr. eddigi igazságügyministersége alatt is a magyar közjegyzőség fenntartása és fejlesztése érdekében elért. Az igazságügyi kormányzat jóindulatú támogatásán kívül azonban a kar minden tagjának ismernie és éreznie kell a meg-

oldásra váró kérdések fontosságát s a kartársi szeretet és kölcsönös megbecsülés érzésével mindenkinek vállvetve kell az intézmény modern fejlődése érdekében közremunkálkodni.

Az elnöki megnyitó után a kamara évi jelentését *Gálffy Ferenc* dr. titkár terjesztette elő. A jelentés bevezető részében megemlékezik mindenekelőtt arról, hogy a magyar közjegyzői intézmény 60 évvel ezelőtt, 1875. évi augusztus hó 1. napján lépett életbe s 60 éves fennállásának ideje alatt életképességét minden vonalon igazolta s a hozzáfűzött reményeket beváltotta. A közjegyzők országos egyesülete is jubiláris évfordulóhoz érkezett el az 1934. évben s ezt a jubileumot az egyesület az ismert ünnepi keretek között ülte meg. A házassági jogról alkotott 1894:XXXI. t. c. életbeléptetésének 40-ik évfordulóját, a Corpus Juris keletkezésének 350-ik évfordulóját említi fel ezután a jelentés, amely a továbbiakban megállapítja, hogy a 60 éves közjegyzői rendtartás a modern kor követelményeinek már meg nem felel s az megfelelő gyökeres átdolgozásra szorul. Örömmel állapítja meg a jelentés, hogy e tekintetben a kezdeményező lépések már folyamatban vannak és hogy az új ügyvédi rendtartást valószínűleg követni fogja ezuttal is az új közjegyzői rendtartás. Ebben az új rendtartásban ki kell bővíteni a közjegyzői hatáskört s ezzel egyidejűleg meg kell szüntetni a jegyzői magánmunkálatokat.

A jogalkotás terén megemlékezik a jelentés a 6800/1935. I. M. számú rendeletről, amely a hagyatéki ügyekben a közjegyzői díjakat újból szabályozza. Ezzel kapcsolatosan az 1000 pengő értéken alól való hagyatékok alacsony díjazását a vidéki közjegyzők szempontjából a jelentés igen hátrányosnak tartja, mert vidéken ezek a kisebb ügyek adják a hagyatékok legjelentősebb kontingensét. Az új díjrendelet némely rendelkezéseit a jelentés vitathatóknak tartja. Így a 8. §-ban írt díjtöbblet számításának alapját, a székhelyen kívül való tárgyalás díjazását s a perreutasítás után esetleg szükségesnek tartott tárgyalásért díj felszámítását. (Ezekkel a vitás kérdésekkel ennek a közlönynek hasábjain annak idején kimerítően foglalkoztunk s igyekeztünk a helyes álláspontot leszögezni. A perreutasítás után tartott tárgyalás külön díjazását elvi szempontból helyesnek tartjuk, jelenleg azonban erre a díjrendelet módját nem nyújt s csak abban az esetben lehet méltányos magyarázattal a tárgyalás után díjat, illetve díjkülönbözetet felszámítani, ha az alaptárgyalást még a régi díjrendelet hatálya alatt tartották meg. Szerk.) Sürgeti a jelentés a hagyatékok tárgyalási díjak előnyös

tételként való megállapítását s reá mutat az ennek hiánya következtében a közjegyzőket sújtó jelenleg súlyos anyagi károsodásra.

A közjegyzői kinevezéseknél a jelentés a helyettesek érdekeinek megfelelőbb figyelembe vételét kéri s majd sajnálatosan állapítja meg, hogy a gazdasági helyzet még mindig fokozódó súlyossága következtében a kar tagjai is nehéz küzdelmet folytatnak a megélhetésért s általánosságban a közjegyzői irodák jövedelme a közjegyzők és családtagjaik legelemibb szükségleteinek fedezésére is alig elégséges.

A kamara területén levő állásokban bekövetkezett személyi változásokat említi ezután a jelentés, megemlékezvén arról is, hogy a kamara területén a közjegyzők száma változatlanul 22 s hogy az állások jelenleg mind be vannak töltve. A kamaránál 7 helyettes és 3 jelölt van bejegyezve. Az elmúlt évben 1 rendes és 1 rendkívüli közgyűlést s 7 választmányi ülést tartottak. Iktatóra érkezett 334 ügydarab s ezek mind elintézésre nyertek.

A kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi adatait az elmúlt év adataival szemben állítva a jelentés a következőkben tünteti fel:

	Bevezetések száma	1934.	1933. évben
Ügykönyvbe		4824	4429
Óváskönyvbe		1478	2265
Kjö. lajstromba		10192	9907
Bírói megbízások könyvébe		19	25
Másolatok és keresk. kivonatok			
hitelesítési sorkönyvébe		2430	2452
Fordítások könyvébe		182	167
Magánbeadványok könyvébe		942	951
	Összesen:	20067	20196

A kamara közgyűlése az évi jelentést, a külön előterjesztett számvizsgálói jelentést, valamint azt a titkári előterjesztést, mely szerint az évi tagsági díj 50 pengőről évi 40 pengőre szállítassék le s nem különben az elnök részéről előterjesztett költségvetést is egyhangulag elfogadta.

A tárgysorozat utolsó pontjaként a választásokat ejtették meg s ezek eredményeként elnök lett *Sirsich György* dr., választmányi rendes tagok: *Demkó Pál* dr., *Földes Béla* dr., *Gálffy Ferenc* dr. és *Tarján Béla* dr., póttagok: vitéz *Kozma György* dr. és *Nagy Béla* dr., a számvizsgáló bizottság tagjai: *Paczolay Károly* dr. és

Tárczay Rezső dr. lettek s a titkári teendők ellátásával Gálffy Ferenc dr. választmányi tagot bízták meg.

Pécs.

Ugyancsak szeptember 8. naptán tartotta meg Pécsen a pécsi közjegyzői kamara is az 1935. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen az elnöklő Angyal Béla dr. kamarai elnökön kívül jelen voltak: vitéz Barna Lajos dr., Csányi László dr., Csemesz Dénes dr., Csonka Zénó dr., Guthi János dr., Iváncsi István dr., Kasza Sándor dr., Káldi Gyula dr., Keck László dr., Kenderesy János dr., Kiss Elemér dr., Mártonffy Bogdán dr., Májai Dezső dr., Mike Imre dr., Milassin Jenő dr., Örley György dr., Pálffy Gyula dr., Szlávay Kornél dr., Szilléry Péter dr., Várnai Ernő dr. kir. közjegyzők, Doszpoly Dezső dr., Driesz Frigyes dr., Siklósi Tamás dr. kir. közjegyzőhelyettesek.

Angyal Béla dr. a közgyűlést tartalmas beszéddel nyitotta meg, amelyben többek közt a következők foglaltatnak:

„1875. évi augusztus 1-re hívta össze Ocskay Antal a pécsi kir. törvényszék akkori elnöke a pécsi kir. közjegyzői kamara területére kinevezett közjegyzőket a kamara megalakítása céljából. A kamara az 1874. évi XXXV. t. c. értelmében meg is alakult s a kamarához tartozó 16 közjegyző első elnökévé megválasztotta Bánffay Simon pécsi kir. közjegyzőt. Ezen nap tekinthető tehát kamaránk tulajdonképeni születésnapjának. Nem kívánok ezen 60 év történetére részletesen kiterjeszkedni, de a történeti hűség kedvéért megállapítható, hogy az újszülött nem volt valami nagyon életképes, mert nem hozta magával az erőteljes fejlődéshez szükséges életerőt, a kellő hatáskört. Alig 10 évre rá, már szüksége mutatkozott annak, hogy ezen hiányok orvosoltassanak, de sem az 1886:VII. t. c., sem az egyéb törvényekben és rendeletekben a kir. közjegyzőkre vonatkozó rendelkezések nem hoztak alapos javulást, mert mindig csak fél rendszabályokkal iparkodtak a bajokon úgy ahogy segíteni. Nagy jogászaink belátták, mert jól tudták, hogy ezen intézmény kiépítéséhez mire volna szükség. Gyönyörű elméleti cikkek jelentek meg s végeredményben a legtöbbször nem is elvi okok, hanem bizonyos mellétekintetek — különösen politikai befolyások voltak az akadályai annak, hogy a közjegyzők hatásköre kiterjesztessék a megelőző jogvédelem egész területére s így a jogszolgáltatás terén ezen intézmény elfoglalhassa hazánkban is azt a helyet, amely őt joggal megilleti.

Az arra nem kvalifikált egyéneknek törvényben, illetve rendeletekben szabályozott okiratolási joga sajnos magyar specialitás. Ennek számos kinövéseit lépten-nyomon tapasztaljuk, de súlyosan érzi ezt a jogkereső közönség is, amidőn egyesek a kontárok által készített okiratok következményeként súlyos anyagi károkat szenvednek, sőt néha egész vagyonukat is elvesztik. Még az utódállamok is segítettek már ezen, csak minálunk — kulturförlényünk hangoztatása dacára — nem lehet ezt a rákfenét kiirtani akkor, mikor annyi képesített ember elhelyezéséről van szó.

„A 60 éves múltra visszatekintve, igazán semmi okunk sincsen ünnepelni! S a jelen? Tizenöt éve múlt, hogy a gyalázatos trianoni békediktátum ezeréves magyar hazánkat szétdarabolta, annak háromnegyed részét martalócok prédájává tette s három és fél millió magyart kényszerített idegen uralom alá. S ha felvetjük a kérdést, hogy maradhat-e ez így, erre csak az az egy felelet lehet, hogy „Nem, nem, soha!“ Új honfoglalás vár a nemzetre. Ennek munkája nehéz, sok kitartást, türelmet kíván. Mi közjegyzők az emberiség minden rétegével közvetlenül érintkezünk. Hivatásunknál fogva betekintést nyerünk úgy a városi polgárok, tisztviselők, iparosok, kereskedők, valamint a falu népének viszonyaiba, családi életébe. S mit látunk? Az arcokon az életküzdalem ideges levegője rezdül s a mindennapi megélhetés gondjainak sötét felhője sötétlik. Egyfelől az egyenlőtlen vagyon és jövedelem eloszlás, a kapzsi tülekedés, másfelől a legszerényebb életlehetőség anyagi eszközeinek napról-napra növekvő hiánya mutatkozik s ennek következtében a társadalmi moralitás csökkenése s általános dekadencia jelentkezik az egész vonalon, annak minden szomorú következményével együtt. Az elvakult győzelmi mámorban született s megtevesztéssel létrejött Páris körüli békék folytán nemcsak a mi sorsunk bizonytalan, de bizonytalan az egész európai kultúra jövő fejlődése is, mert ha nem is ágyúk dörögnek, bombák robbannak, de a harc nem szűnt meg, csak más eszközökkel folyik. S ezen tülekedésben a népek tengerében szigetként áll a magyar. Mintha a sors próbára akarná tenni fajunk ellenálló képességét, tüskés korbáccsal sújt reánk! Fagykár, jégverés, aszály teszi még nehezebbé megélhetésünket.

„Válságos idöket élünk! A világ talán most esik át a csaknem kétségbeejtő korszakon, amely a világháború által okozott roppant vagyon- és emberáldozat következményeként jelentkezik minden nemzet — a győzők és legyőzöttek — körében egyaránt.

És nem szabad csüggednünk! Ezeréves történetünk arra is megtanít, hogy tatárdúlás, török pusztítás nem törölte el népünket az élők sorából s bár a turáni átok súlya nehezedik ránk, a legnagyobb szenvedések és sorscsapások után is újra talpra állt a magyar. Hitem az, hogy a nehéz idők is elmúlnak s már csak idők kérdése, hogy jobb napok viruljanak szeretett magyar hazánkra. Töltse el lelkünket a bizalom s a magyarok Istenébe, az isteni örök igazságba és nagy-Magyarország feltámadásába vetett törhetetlen hit, megingathatatlan bizalom és reménység, mert kell, hogy Magyarország ismét megtalálja helyét a nap alatt!“

Az elnöki megnyitó végén Angyal Béla dr. meleg szavakkal emlékezett meg Kasza Sándor dr. marcali kir. közjegyző közjegyzői működése 40-ik évfordulójáról s majd a kamara területén az év folyamán beállott személyi változásokról.

A közgyűlési tárgysorozat második pontjaként Pálffy Gyula dr. szigetvári kir. közjegyző terjesztette elő a kamara évi jelentését. Előljáróban két nagyfontosságú esemény centennáris fordulójáról emlékezett meg s így arról, hogy ez év április 8-án volt 200-ik évfordulója annak, hogy II. Rákóczi Ferenc a hazáját és nemzetét mindenek felett szerető önzetlen és hősllekű magyar magasztos példányképe, mint hazájának száműzöttje Rodostóban elhunyt s ebben az évben van 300-ik évfordulója annak a kulturális szempontból messze kiemelkedő eseménynek, hogy Pázmány Péter esztergomi biboros hercegprimás Nagyszombatban megalakította az első magyar tudományos egyetemet.

A kamara az elmúlt évben 24 ülést tartott, 417 ügydarabot iktattak, ezeket mind elintézték. A kamarához 22 panasz érkezett, ebből 21 közjegyző és 1 helyettes ellen. A panaszok közül 13-at ugyanazon közjegyző ellen nyújtottak be. A kamaránál 16 jelöltet tartanak nyilván, akik közül 9-nek van helyettesi jogosultsága. A jelentés szerint a kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi kimutatásainak összesített adatai a következők:

Bevezetések száma	1934.	1933. évben
Az ügykönyvbe	5649	5048
Az óvások könyvébe	6280	9279
Az örökösödési ügyek lajstromába	19211	20013
A birói megbízások könyvébe	20	28
A másolatok és kereskedelmi könyv-kivonatok hitelesítési jegyzékébe	3196	3652

A fordítások könyvébe	117	111
A magánbeadványok könyvébe	1242	1164
összesen:	35716	39295

Ezek szerint az adatok szerint az 1933. év adataival szemben az általános csökkenés 3580 volt, némi emelkedés mutatkozott az ügyszámokban, ezt az emelkedést azonban kizárólag a névaláírás hitelesítések és a díjtalan különélési tanúsítványok növekedése idézte elő. Végeredményében a helyzet e tekintetben változatlan. Az 1928. év adataival szemben a kir. közjegyzői irodák ügyforgalmának általános csökkenése 50 %-ot tesz ki. Csökkenést mutat fel az örökösödési ügyek lajstromába történt bevezetések száma is, és pedig az elmúlt évi 20013-mal szemben 19211, amelyből eljárás nélkül ért véget 11206, az elmúlt év 51 %-ával szemben tehát 58 %. Feltűnő jelenség a jelentés szerint, hogy az 1930. év óta az ingyenes és az alacsony értékhatárok közé tartozó hagyatékok száma egyre nő, a magasabb, a 6000 pengőt meghaladó értékű hagyatékok száma pedig egyre fogy. Ennek okát a jelentés a jegyzői magánmunkálatokban látja, a jegyzők ugyanis tendenciózusan reáveszik a falu népét arra, hogy a vagyont még életükben adják át utódaiknak, mert a jegyzők nyilván rosszhiszemű és félrevezetési céllal terjesztett híresztelése szerint ez sokkal olcsóbb, mint az örökösödési eljárás.

A magánmunkálkodó jegyzők lelkiismeretességének illusztrálásaként megemlékezik egy esetről a jelentés, mely szerint egy falusi gazda vagyonának egy részét gyermekeire, másik részét pedig feleségére kívánta átruházni. A községi jegyző, hogy az okiratokat elkészíthesse, a törvényes rendelkezések elkerülésével akként járt el, hogy csinált egy okiratot, amelyben a gazda azt a vagyonrészt is, amelyet feleségének akart juttatni, egyik fiának ajándékozta, azután csinált egy másik okiratot, amelyben a fiú az atya által reáruházott s tulajdonképpen a feleségének szánt ingatlan-részt anyjának ajándékozta. Kétszeres illetéket és kétszeres költséget fizettetett tehát a falu népe érdekeit állandóan publikált lelkiismeretességgel szívéen viselő községi jegyző a felekkel.

Annak dokumentálására, hogy az egyes közjegyzői irodák ügyforgalma tekintetében milyen nagy eltolódások vannak s hogy mennyire indokolt a közjegyzői karnak az a régi kívánsága, hogy az életképteleneknek bizonyult, az existenciális kiadásokat sem fedező jövedelmet biztosító közjegyzői állások szüntettessenek be

és pedig a megüresedett nagyobb forgalmú közjegyzői állásokból való áthelyezéssel: közli a jelentés a kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi adataiból, hogy egy irodában a legkevesebb hagyaték 131, a legtöbb hagyaték 441, a legkevesebb ügykönyvi bejegyzés 51, a legtöbb 523, a legkevesebb óvás 12, a legtöbb 684, a legkevesebb beadvány egy sem, a legtöbb 124.

Megemlékezik ezután a jelentés arról, hogy 1884. évben alakult meg, az elmúlt évben tehát 50 éves jubileumát ülte meg a kir. közjegyzők társadalmi egyesülete, a „Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete“, amely a hivatott vezetők eredményes munkája következményeként mihamar kinőtt a társadalmi egyesületek sablonos kereteiből s vált a közjegyzői kar és érdekei harcos katonájává. Az egyesület által kiadott Kir. Közjegyzők Közlönye pedig a kart érdeklő jogi kérdések nyilvános megvitatásának úgyszólván egyedüli terévé, a fontosabb jogesetek és a kart érdeklő bírói és illetékügyi gyakorlat közzétevése révén a karnak immár nélkülözhetetlen segítőtársává lett. A jelentés szerint igen gyakran ennek a folyóiratnak lapjain láttak először napvilágot fontos reformok tervei, tétettek megvitatás tárgyává s az így kialakult helyzet szolgált alapul a törvényhozás s az igazságügyminisztérium idevágó reformmunkálatainak. Külön kommentárokkal kíséri a jelentés a közlöny jubileumi számában Lázár Andor dr. igazságügyminiszter, Papp József dr. és Kövess Béla dr. a budapesti ügyvédi kamara volt és jelenlegi elnökének értékes emléksorait.

Megállapítja ezután a jelentés, hogy a reformok korszakában általánosságban igyekeznünk kell a valamikor talán megfelelő, de ma már az élet által túlhaladott doktrinákat jogéletünkben, de általában államéletünkben is kiküszöbölni s a változott életviszonyokkal megfelelőekkel kell helyettesíteni s hogy a megelőző jogszolgáltatás, a közhitelű okiratolás és ténytanúsítás s ezzel kapcsolatosan a községi jegyzők magánmunkálatainak kérdésénél reformra megérettebb kérdés jogrendszerünkben alig van.

„Ezeknek a kérdéseknek rendezése nélkül, — folytatja továbbá a jelentés — elsorvad, életképtelenné válik a közjegyzői intézmény s a megelőző jogszolgáltatás, az okiratolás terén már beállott hanyatlás, az ennek folytán előbb-utóbb megbizhatatlanná váló telekkönyveken keresztül a jogbizonytalanság ingoványába viszi jogéletünket. Hogy a községi jegyzői okiratolás jogéletünk mezején kiirtandó káros gyom, azt minden jogász érzi, minden jogász tudja, hirdeti a bíró, az ügyvéd, a kir. közjegyző. E téren tehát nézet-

eltérés nincs. Elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt megvilágítást nyert ez a kérdés s a jogi szaklapok ijesztő példákat közölnek napról-napra a jegyzői okiratolás eredményeiről. Éreznie kell minden jogásznak, hogy úgy a magánjog, mint közigazgatási jog szempontjából tarthatatlan helyzet az, hogy minden jogi képzettség nélkül, alsó fokú közigazgatási szervek, magánjogi területen korlátlanul készíthetnek külön díjazásért okiratokat ugyanakkor, amikor ugyanazon okirat folyamánként, mint közhatósági szervek, hivatalos hatáskörükben az állam és a szerződő felek anyagi érdekeit súlyosan érintő funkciókat is végeznek. A köztisztviselői tekintély szempontjából is tarthatatlan helyzet az, hogy alsófokú közigazgatási tisztviselő külön díjazásért készíthet okiratokat, amikor köztisztviselői hatásköréből kifolyólag számtalan eszköz áll rendelkezésére, hogy a felekre — legtöbbször káros, — de minden esetben megfizetett szolgálatait rákényszerítse. A közérkölc szempontjából a legnagyobb mértékben kifogásolható, hogy amikor törvény tiltja és bünteti a kontárok zugiráskodását, akkor a jogban ugyancsak kontár községi jegyző az egyenlő elbánás elvének nagyobb dicsőségére korlátlanul ügyködhet. A jogerkölcs szempontjából is tarthatatlan helyzet az, hogy amikor a jogbiztonság szükségesnek felismert emelése céljából a törvényhozás az 1874. évi XXXV. t. c.-ben egy új jogintézményt alkot, ugyanakkor ennek funkcionálását ma illuzoriussá teszi ki azzal, hogy eltűri nem képzett egyének azonos jogi területen folytatott működését a jogbiztonság további állandó veszélyére.

Kétségtelen az, hogy egy bizonyos kívánt eredmény elérésére nem elég egyedül a jó törvény; éppen olyan fontos annak mikénti végrehajtása is. Közigazgatási törvényeink tagadhatatlanul jók, mégis gyakran hangzanak el a közönség részéről alapos panaszok a közigazgatás ellen. Hogy közigazgatásunk is jó legyen, elengedhetetlen követelmény, hogy a törvényeket a legalsó fokon végrehajtó közigazgatási szervek 100 százalékosan teljesítsék és teljesíthessék is köteleességüket. Ezzel szemben a helyzet az, hogy a legalsó fokú közigazgatási szervnek, a községi jegyzői karnak, a hivatalos ügyekkel való túlterheltsége miatt elhangzó állandó panaszaitól visszhangzik az ország, a közönség körében viszont állandó a panasz a legalsó fokú közigazgatás lassú és meg nem felelő funkcionálása miatt. Várható-e e téren jobbulás, míg a községi jegyzők magánmunkálatokat végeznek? Semmi esetre sem! Mert mindig első sorban olyan munkát

végez és fog végezni a jegyző, amiért külön díjazást kap, a valóságos hivatásával járó kötelességeit csak másodsorban, a magánmunkálatok elvégzése után esetleg fennmaradó idejében fogja végezni, a legtöbb közigazgatási ügyet pedig a közigazgatás sérelmére elvégezteti a járatlan községi segédmunkaerővel. E téren sem várthat magára tovább a reform, ami nem lehet más, mint a jegyzői magánmunkálatok eltiltása, mert kétségtelen, hogy a jegyzői kar hivatása elsősorban és mindenek felett a reábizott fontos közigazgatási feladatok elvégzése, amit nem lehet attól függővé tenni, hogy a magánmunkák elvégzése után, — amit a vele járó anyagi előnyök miatt okvetlen elsőbbségben részesít, — marad-e még arra a jegyzőnek elég ideje.

Az itt feltétlenül szükséges reformok megalkotásánál nem lehet akadály egyes, a jogélettől távol álló, egyébként minden tiszteletreméltó egyének legújabbán is hangoztatott, kellően meg nem alapozott eltérő véleménye, akik hozzá nem értésüket, esetleg elfogultságukat, a tapasztalatra való hivatkozás alá rejtve, fenntartandónak állítják továbbra is a mai helyzetet, amit már a balkáni utódállamok is rég megszüntettek, mint egy jogállam rendszerébe nem illő és közérdekbe ütköző abuzust.

A jelentés foglalkozik ezután a 6800/1935. I. M. számú új hagyatéki díjrendelet kibocsátásának előzményeivel és annak eddig tapasztalt hatásával, annak különleges értékeként tüntetvén fel azt, hogy a bíróság és közjegyzői kar között a surlódási felületeket a minimálisra csökkentette, a díjfelszámítást egyszerűbbé, a felek részére áttekinthetőbbé s a bíróság részére könnyebben ellenőrizhetővé tette, végül pedig, de nem utolsó sorban, hogy socialis nézőpontokat mérlegelve a kisebb hagyatékoknál az eljárási költségeket lényegesen csökkentette. A rendelet különben a kamara területén a közjegyzők jövedelmében lényeges változást nem idézett elő, mivel 1934. évben a kamara területén 2000 pengő értékhatárig folyamatban volt 6214 hagyatéki ügy, 2000 pengőn felül pedig 2501. Így a 6214 hagyatéknál az új díjrendelet következtében jelentkező díjcsökkenésnek minden valószínűség szerint éppen csak hogy aequivalense a 2501 ügyben várható díjtöbblet.

A közjegyzői rendtartás reformja tekintetében hivatkozik a jelentés arra, hogy még Zsitvay Tibor volt igazságügyminiszter megbízást adott Lázár Ferenc dr., a budapesti kamara elnökének a rendtartás tervezet elkészítésére vonatkozólag. Ezt a megbízást Lázár Andor, a jelenlegi igazságügyminiszter is kifejezetten fenn-

tartotta. A tervezet előkészítési munkájában a pécsi kamara is részt vett, amennyiben a titkár e tárgyban egy terjedelmes laboratóriumot készített amelyet a választmány alaposan megvitatta, mint a kamara elgondolását még 1934. december havában Lázár Ferenchez eljuttattak. A jelentés folytatólag ismerteti azokat az irányelveket (az laboratórium értékes részleteit ezúttal helyszüke miatt nem közölhetjük, remélhetőleg azonban e közlöny jövő számában módját ejtjük azok közlésének. Szerk.) amelyek szerint a kamara az új közjegyzői rendtartást megvalósítandónak tartja, majd megállapítja, hogy a kir. közjegyzői intézmény a megalkotástól eltelt 60 év alatt tökéletesen beleilleszkedett a magyar jogrendszerbe s a novelláris módosítások és egyes törvényeknek idevonatkozó speciális rendelkezései révén a lehetőségig hozzásimul a haladó élethez. A jelentés befejező szavai szerint az intézmény mindezek ellenére mélyreható reformra szorul s a kamara véleménye az, hogy ezek a reformok nem terjedhetnek odáig, hogy az eddigi jogfejlődést mellőzve esetleg a magyartól idegen jogfejlődés befolyása alatt a mai közjegyzői rendtartás helyesnek bizonyult s jogrendszerünkben beillesztett alapelveit mellőzze. A kir. közjegyzői intézmény nagy változások előtt áll, amelyek talán egy évszázadra hivatottak annak jövőjét megszabni. A legnagyobb bizalommal azok iránt, akik ennek a jövőnek erős alapjait lerakni hivatottak, nehéz alkotó munkájukra s annak üdvös eredményére kéri végül a jelentés Isten áldását.

A közgyűlés a jelentést egyhangúlag elfogadta és annak gondos, nagy munkát és fáradságot igénylő elkészítéséért a titkárnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A pénztári jelentést Angyal Béla dr. elnök terjesztette ezután elő s eszerint bevétel volt 2805.02 pengő, kiadás 2053.77 pengő s így pénztári maradvány 751.25 pengő. A közgyűlés úgy a pénztári jelentést, mint a folytatólag előterjesztett számvizsgálói jelentést szintén egyhangúlag elfogadta. Végül megválasztották a tisztikart s a választmányt. A választás eredménye a következő: elnök lett Angyal Béla dr., választmányi rendes tagok: Kasza Sándor dr., Mike Imre dr., Örley György dr. és Pálffy Gyula dr., póttagok: Nemes József dr. és Májay Dezső dr. Titkári megbízást ismételtén is Pálffy Gyula dr. kamarai rendes tagnak adtak. Az előterjesztett költségvetési előirányzatot fogadta még el a közgyűlés s ennek keretében az évi tagsági díjat változatlanul 56 pengőben állapították meg.

Közlemények.

Rónay Károly. Egy, az utolsó lehelletig céltudatos, értékes és becsületes munkában eltöltött élet fonala szakadt meg osgyáni Rónay Károly dr. volt budapesti kir. közjegyző elhalálozásával. A magyar közjegyzői kar őszintén gyászoló, meleg érzésekkel vett tudomást a kar egyik érdemes nesztorá elhalálozásáról s igaz részvétellel helyezte el a jeles emberi tulajdonságokkal ékes, példátadó, hosszú közjegyzői működést kifejtett, a közérdekű közjegyzői kérdések ügybuzgó előharcosaként szerepelt kartárs ravatalára kegyeletteljes megemlékezése szimbolumaként a kar társadalmi szervezete az immár néhai Rónay Károly vezetése alatt is eredményesen működött Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egylete koszorúját.

Rónay Károly dr. egyszerű iparos családból Cegléden 1850. januárius 18. napján született. Gimnáziumi tanulmányait nehéz küzdelmek között Budán végezte. Előbb a műegyetemre iratkozott be, később azonban a budapesti egyetem jogi fakultását hallgatta s ott 1873. évben avatták fel a jogtudományok tudorává. Még egyetemi hallgató korában 1870-ben a budapesti törvényszékhez napidíjas joggyakornokká nevezték ki, majd a jogtudori diploma megszerzése után törvényszéki jegyzővé. 1874-ben tette le a közügyvédi, majd a váltóügyvédi vizsgát. Rövid ideig működött Rupp Zsigmond budapesti közjegyző irodájában s 1878-ban ügyvédi irodát nyitott. 20 évi ügyvédi működés után 1898-ban nevezték ki Budapestre kir. közjegyzővé, amely állásban 1929. évben történt lemondásáig működött. Az országos egyesület 1918. évben elnökévé választotta s ezt a tisztséget nagy ügybuzgósággal és eredményesen töltötte be 1929-ig, amikor is a szegedi vándorgyűlésen az elnöki állásról lemondván, tiszteletbeli elnökké választották meg. 1925. évben az ő vezetése alatt tartott ünnepi díszgyűlésen ülték meg a magyar kir. közjegyzői intézmény 50 éves jubileumát. A közjegyzői jogi irodalom terén is értékes tevékenységet fejtett ki. Ennek a közlönynek hasábjain jelent meg folytatásokban A magyar közjegyzőség megalkotása és fejlődése című történeti adatok gondos felkutatását és szakszerű csoportosítását nyújtó közjegyzői történeti nézőpontból igen értékés és hézagpótló tanulmánya, amelyet különben 1932. évben külön kötetben is közreadott. Ez a munka mindig

jelentős helyet fog elfoglalni a magyar közjegyzőséggel foglalkozó monografiák elég szűkös sorozatában. Egyébként az irodalom, a művészetek és a sport minden ága iránt is mindig komoly érdeklődést tanúsított s a katolikus egyházi és az általános közélet terén is nemes buzgósággal működött. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának 30 éven át volt tagja. 1912-ben osgyáni előnévvel magyar nemességet kapott, 1925-ben a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel, 1929-ben az arany jogtudori oklevéllel tüntették ki.

Temetése különösen a közjegyzői kar nagyarányú részvéte mellett október 26-án ment végbe Budapesten a kerepesi temetőben. Lázár Ferenc dr. felsőházi tag, budapesti kir. közjegyzői kamarai elnök és Holitscher Szigfrid dr. elnökhelyettes vezetése alatt a budapesti és vidéki közjegyzők és helyettesek igen nagy számban jelentek meg, hogy az elhunyt kiváló kartársnak a vég-tisztességet megadják. Az egyházi szertartást Kriegsau Emil budapest-városmajori apátplebános végezte s az egyház nevében ő mondott emelkedett szellemű búcsúztatót. Az országos egyesület részéről Kaprinay Endre dr. budapesti kir. közjegyző, főtitkár mondta el a ravatal előtt az alábbi meleghangú, a kar általános megbecsülését és tiszteletét tolmácsoló búcsúbeszédet:

„A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egylete mélyen megilletődve áll meg nagynevű tiszteletbeli és volt tényleges elnöke: osgyáni Rónay Károly dr. ravatala előtt. S mielőtt utolsó útjára kísérnénk, még egyszer engedélyt kér, hogy gondolatait glédába sorakoztatva tisztelegtesse ezen a végső rapporton, — elnöke előtt. És mert elsősorban tisztelet illet, tisztelettel hajtjuk meg fejünket koporsód előtt. Ez a koporsó a Mindenható különös kegyelmével megáldott, becsületben eltöltött, puritán erkölcsökkel díszített, munkás éveket takar. Ez a koporsó záróköve annak az útnak, mely 86 évvel ezelőtt indult el és amely mindenkor egyenes volt és tiszteletreméltó. Ez a koporsó utolsó kelyhe mindannak az eredményben gazdag, harcokkal terhes valaminek, amit általában életnek nevezünk. Osgyáni Rónay Károly és a Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egylete régen összeforrt, azonos fogalmak; és ha ma itt Rónay Károly felett gyászt ülünk, tulajdonképpen magunkat siratjuk. Közjegyzővé való kinevezése óta az intézménnyel együtt élt, vele küzdött és fejlődött naggyá ennek a karnak mindenkor lelkes előharcosa, ennek a karnak hatalmas oszlopa, ennek az egyletnek éveken keresztül valóságos, majd — visszavo-

nulván az aktiv szereptől tiszteletbeli elnöke Rónay Károly dr. Mindenkor egynek érezte magát az összességgel és így minden e kar és egyletet érintő kérdés, minden e kart érdeklő kis hang tisztán visszhangzott lelkében, mint ahogy egyetlen kis kagylóban visszhangzik az egész Oceán moraja. Tudományos munkássága még az utolsó időben is gazdag bizonyítékát nyújtotta intakt szellemi képességeinek. Az élet gazdag tapasztalatai bölcsé tették és e bölcsességet megértő szive, a jóság sugaraival aranyozta be. Élete — útmutató és példája mindannyiunknak követendő ideál. A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egylete kegyeletének koszorújába örökzöld babérlevelet köttetett, mint el nem hervadó emlékezetének szimbólumát és néhány palmaágat, mely a nagyoknak és győzőknek jár. És amikor ezt a koszorút lábad elé helyezem, úgy érzem nincs több jogom továbbra is feltartani azon az úton, melynek utolsó, nekünk legnehezebb szakaszát az emlékezet virágaival igyekszünk megszépíteni. Engedd meg hát, hogy emléked örökzöld virágaiból néhányat az itt jelenlévő hozzá tartozóid és barátaid közt szétosszak, Te pedig folytasd és fejezd be utolsó utadat.“

A megható búcsúztatók után a kerepesi temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra a köztiszteltben állott érdemes kartársat, akinek emlékét a kar a munkás, derék és becsületes embereknek kijáró illő kegyelettel fogja megőrizni.

A gyászoló család különben ezúton is hálásan köszöni a magyar közjegyzői és helyettesi kar részéről impozáns arányokban megnyilvánult részvétet.

Az országos egyesület központi bizottságának ülése.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének központi bizottságát Hanny Tódor dr. elnök november hó 12. napjának d. u. 5 órára hívta egybe Budapesten a kir. közjegyzői kamara hivatalos helyiségébe. (V., Gróf Tisza István ucca 16.) Az ülésnek legfontosabb tárgya az évi rendes közgyűlés előkészítése. A közgyűlést az eddigi tervek szerint ugyanott december hó 10. napján d. u. 5 órakor fogják megtartani. A központi bizottság ülésén fogja Rónay Tibor dr. egyesületi pénztáros a Horváth Kamilló dr. és Antalffy Zsiros Aladár dr. számvizsgálók részéről átvizsgált zárószámadást és költségvetési előirányzatot előterjeszteni, amelyek szerint az 1934. évben a 6700 P. 16 f. 1933. évi maradvánnyal együtt bevétel volt 14021 P. 29 f., a kiadás 7141 P. 93 f. úgy hogy az 1935. évre áthozott maradvány 6879 P. 36 f.

A nyugdíjintézet intézőbizottsági ülése. A királyi közjegyzők és közjegyzőhelyettesek nyugdíjintézetének intéző bizottsága Budapesten október 26-napján ülést tartott. Az ülésen folyó ügyeket tárgyaltak.

A végrendelet kihirdetési díjak kérdéséhez. Közlönyünk legutóbbi számában a végrendeletkihirdetési díjjal kapcsolatosan közzétett a pestvidéki kir. törvényszék Pkf. 6618/3/1935. számú végzésében és az ahhoz fűzött — a végzés indokolásával ellentétes álláspontot elfoglaló — ismertetéshez óhajtók néhány megjegyzést fűzni annak dacára, hogy a két ellentétes álláspont közül — a ma érvényes rendelkezések szerint — közlönyünk álláspontját teszem magamévá. Szükségesnek és helyesnek találnám azonban a kérdés oly értelmű szabályozását, mely szerint a végrendelet kihirdetése akkor se terhelje külön költséggel a feleket, ha az örökhatározó közvégrendelete nem a tárgyalásra illetékes, hanem egy másik kir. közjegyző őrizetében van. Új díjrendeletünknek legfőbb előnye az, hogy csaknem teljesen kizárja a díjmegállapítás kérdésében a kontroverzia lehetőségét bíróság és kir. közjegyző között. Miután pedig az alábbiak szerint nem feltétlenül szükséges, hogy a kontroverzia lehetősége — amint ez az ismertetett konkrét esetben előfordult — a végrendeletkihirdetésénél fennmaradjon, célszerűnek és a felekre nézve méltányosnak találnám a végrendelet kihirdetésének rendeleti uton leendő következő szabályozását: *Ha az örökhatározó után maradt közvégrendelet, közokirat jellegével felruházott magánvégrendelet vagy az 1876. évi XVI. t. c. 22.—26. §.-ai értelmében letett magánvégrendelet nem a hagyatéki eljárásra illetékes, hanem egy másik kir. közjegyző őrizetében van, úgy az eljárásra illetékes kir. közjegyző megkeresi a végrendeletet őrző kir. közjegyzőt az eredeti végrendeletnek kihirdetés céljából való megküldése iránt és a kihirdetés megtörténte után az eredeti közvégrendeletet vagy letéti jegyzőkönyvet haladéktalanul visszaküldi. Az eredeti végrendelet megküldésére nézve az 1874. évi XXXV. t. c. 135. §.-ának rendelkezései alkalmazandók.*“

Helyesnek és célszerűnek találnám a kérdésnek ily értelmű szabályozását azért, mer bár ha, amint azt közlönyünk írja a 6800/1935. I. M. rendelet kiadását megelőzően tartott igazságügy-miniszteri ankéton kifejezetten kialakult is az az álláspont, hogy a végrendelet kihirdetéséért a kir. közjegyzők abban az esetben, ha a hagyatékot nem ők tárgyalják, az eddigi jogszabályoknak megfelelő díjakat jogszerűen felszámíthatják, a rendeletnek mégis

az az alapintenciója, hogy a feleket a díjatalányon kívül más költség ne terhelje, vagyis hogy a díjatalányért a végrendelet kihirdetésében is részesüljenek. Ez pedig a fent indítványozott szabályozás mellett minden egyes esetben elérhető lenne. Így megszűnne a kontroverzia lehetősége bíróság és kir. közjegyző között és kikerülhetne az, hogy bizonyos esetekben többet tehet ki a végrendelet kihirdetési díj a tárgyalási díjatalánynál, ami olyan helyen, ahol több kir. közjegyző működik, a mai gazdasági viszonyok között csak arra vezethet, hogy a közvégrendeletek amúgy is csökkenő számát még inkább csökkentse. *Mándi András dr.*

A közleményben kifejezésre juttatott álláspont indokait magunk is osztjuk, a javasolt megoldási mód technikai lebonyolításával szemben azonban éppen a rendtartás felhívott 135. §.-ának intenciójára tekintettel aggályaink vannak. (Szerk.)

Jegyzői magánmunkálatok galériája. Nem mi rajtunk mulik, hogy nem áll módunkban ezt a rovatot szüneteltetni. Az olcsó és jó jegyzői magánmunkálatoknak egy-egy díszesebb példánya minden lapszámunk részére kartársaink támogató közreműködése mellett terítékre kerül s megokoltan hisszük, hogy ezt a rovatot csupán a jegyzői magánmunkálatokkal egyidejűleg szüntethetjük véglegesen be. Egy adásvételi szerződést s egy azzal kapcsolatos nyilatkozatot közlünk az alábbiakban:

„Adás-vevési szerződés.

Mely egyrésztől Varga László Béla mint eladó, másrésztől Oravecz László és neje szül. Gréczi Ilona mint vevők mindannyian dejtári lakosok között az alábbi feltételek mellett jött létre.

1. Fentnevezett eladó ezennel eladja örökre és visszavonhatatlanul és a tehermentességért szavatolva a dejtári 553. sz. tjkv. A. I. 1.-2. sor 76/a és 76/c. hrsz. ingatlanát, valamint a még általa telekkönyvön kívül birt és jelenleg még néhai édes anyja nevében álló szintén a dejtári 1050. sz. tjkv. A. I. 1. sor 85. hrsz. számú ingatlanból az őt megillető jutalékot a kölcsönösen kialakított 2.800 P., azaz Kettőezernyolcszáz Pengő vételárért *Oravecz László és neje Gréczi Ilona dejtári lakosoknak.*

2. Fentnevezett vevők az 1. pontban körülírt ingatlanokat az ott kitett vételáron ezennel megveszik, mely vételárat eladó kezeihez a mai napon hiánytalanul lefizetik, melyet jelen szerződés aláírásával eladó elismeri és nyugtat.

3. Eladó kötelezi magát, hogy az 1. pontban körülírt és még telekkönyvileg néhai édes anyja nevében álló ingatlant saját költségén nevére iratja, hogy az jelen szerződéssel vevők nevére is bekebelezhető legyen.

4. Vevők a megvett ingatlanok a mai napon birtokában lépnek s a mai naptól élvezik annak hasznait és gyümölcseit de egyben viselik annak terheit.

5. Eladó ezennel hozzájárul ahhoz, hogy vevők a fent körülírt ingatlanokat minden további megkérdezése és beleegyezése nélkül telekkönyvileg nevükre és javukra bekebelezhetőek.

6. *Oravecz László mint vevő jelen szerződés aláírásával hozzájárul ahhoz, hogy elhalálozása esetén a fent körülírt ingatlanokból az őt megillető jutalékot neje és vevőtársa szül. Gréczi Ilona örökölje kizárólagos tulajdonjoggal s egyben lemond arról, hogy neje és vevő társa elhalálozása esetén az azt megillető jutalékot ő örökölje közszerzemény címén.*

7. Jelen szerződés írásával felmerülő bélyeg és egyéb költséget, valamint a kiszabandó kincstári illetéket vevők a sajátjukból tartoznak fedezni és esetleges per esetére a balassagyarmati kir. járásbírók kizárólagos illetékeségét kötik ki.

Jelen szerződés a szerződő felek előtt történt felolvasás, megmagyarázás és kellő megértés után mint akaratukkal megegyező sajátkezűleg aláíratott.

Kelt Dejtáron, 1935. évi június hó 12-én.

Varga László Béla sk., Oravecz László sk., Oravecz Lászlóné Gréczi Ilona sk. Elöttünk: Dr. Szepesi János sk., Gréczi Gábor sk.“

„Nyilatkozat.

Oravecz Lászlóné szül. Gréczi Ilona ezennel megengedem, hogy a fenti adás-vételi szerződéssel megvett ingatlan jutalékomra elhalálozásom esetén férjem Oravecz László életfogytig tartó haszonélvezeti joga bekebeleztesse, illetve ezen jog már most is javára minden további megkérdezésem nélkül telekkönyvileg is biztosítsassék.

Dejtár, 1935. év június hó 12-én. Oravecz Lászlóné Gréczi Ilona sk. Elöttünk: Dr. Szepesi János sk., Gréczi Gábor sk.“ (Beküldte Jakab Zoltán dr. kir. közjegyző Balassagyarmat.)

Ameddig az adás-vételről van szó, addig még türehető az okirat jogi szerkezete, mihelyt azonban erről a blankettákkal kitaposott utról letér az okiratszerkesztő jegyző, akinek különben már államtudori oklevele is van, különösen az alaki jogi tájékoztatatlanságnak megdöbbentő dokumentumait szolgáltatja. A súlyos jogi műhibák boncolásával az olvasót megsérteni nem akarjuk.

Chaotikus zürzavar a bejegyzési illeték kérdésében. Az a kérdés, hogy örökösödési eljárás rendjén megállapított közjegyzői költségek telekkönyvi biztosítása után jár-e s ha igen miként rovandó le a bejegyzési illeték, a gyakorlatban elég chaotikus bizonytalanságban lebeg s bármilyen kisebb jelentőségű is, nyugvó pontra még korántsem jutott. 1934-ig az illetékkiszabó hatóságok hol kirótták a bejegyzési illetéket, hol nem. Általánosabb s mindjárt hozzátehetjük helyesebb gyakorlat az volt, hogy mert a kir. közjegyzők az örökösödési eljárás rendjén, mint bírói megbízottak működnek e minőségükben megállapított díjaik tkvi biztosítása után bejegyzési illeték nem jár még akkor sem, ha a biztosítás

végrehajtási jelzálogjog bekebelezése útján történik. Az 1934. évben megjelent 53211. P. M. számú rendelet a kérdést abban az irányban eldöntötte, hogy a bejegyzési illeték az örökösödési eljárás rendjén megállapított közjegyzői díjak után jár. Az a kérdés is tisztázott ennek és az 5100/1931. M. E. számú rendeletnek 67. §-a alapján, hogy ha a bejegyzési illeték 50 pengőt meg halad, az készpénzben fizetési meghagyás után rovandó le, valamint az is, hogy ha a jelzálogjog bekebelezése a közjegyzői díj erejéig a bíróság végrehajtást rendelő végzése alapján történik, az 50 pengőt meg nem haladó bejegyzési illeték a végrehajtási kéreésnek a tkvi hatóságnak szánt példányán bélyegjegyekben és pedig törvénykezési bélyegjegyekben rovandó le s hogy végül, ha a biztosítási óhajtott költség összege 200 pengőt meg nem halad, bejegyzési illeték egyáltalában nem jár. Nyílt kérdés maradt ellenben az, hogy ha a kir. közjegyző jelenleg a 6800/1935. I. M. rendelet 14. §-a alapján a tárgyalási jegyzőkönyvben, vagy külön jelentésben kéri 200 pengőtől kb. 4200 pengőig (50. P. bej. illeték) terjedő költségeinek jelzálogjogi biztosítását, a bejegyzési illeték fizetési meghagyással való kiróvás után fizetendő vagy pedig bélyegjegyekben rovandó le s ha igen hol és mikor. A budapesti központi kir. járásbíróság 1934. El. XVI. 97. számú elnöki körrendelete a kérdést a maga részéről annyiban eldöntötte, hogy utasította a hagyatéki referenseket, hogy ha a közjegyzők a fentirt összeghatárok között költségeiknek jelzálogjogi biztosítását kéri s a megfelelő bejegyzési illeték összeget bélyegjegyekben le nem rótták, leletet vétesse nek fel. Ez a leletezés azóta a budapesti központi kir. járásbíróságnál gyakorlatban is van. Kérdés azonban, hogy az elnöki körrendelet álláspontja jogszerű-e. Véleményünk szerint nem. Az illetékszabályok 24. §. szerint, ha a jelzálogjog bekebelezése a polgári bíróság végzése alapján történik — tehát nem közvetlenül a tkvi. hatóságnál benyújtott kéreés alapján — a fél az illetéknek bélyegjegyekben való leróvása alól fel van mentve s a vonatkozó bekebelezést rendelő végzést közölni kell az illetékkiszabási hivatalal. Ezt a rendelkezést az 1920: XXIV. t.-c. nem érintette, az 5100/1931. M. E. rendelet 67. §-a az illetékszabályok 24. §-át annyiban módosította, hogy ha jelzálogjog bekebelezése végrehajtást rendelő végzés alapján történik, ezt az 50 pengőig terjedő illetéket a kéreésnek a tkvi. hatóság részére szánt példányán kell bélyegjegyekben leróni. Ha tehát végrehajtási eljárásen kívül történik a polgári bíróság végzése alapján a jelzálogjog bekebele-

zése, nem kötelező a bélyegjegyekben való leróvás, hanem fizetési meghagyás alapján készpénzben rovandó le még az 50 pengőt meg nem haladó bejegyzési illeték is. Ezt a helyes álláspontot foglalta el ebben a kérdésben a közigazgatási bíróság is a 4721/1932. P. számú határozatában. (Illetékügyi Közlöny 1934. évi 2. szám 5. oldal) A hagyatéki bíróság leletezése tehát már ebből az okból sem jogszerű s nem az azért sem, mert a hagyatéki bíróságnak csak azt kell a legrosszabb esetben is közölnie, hogy a bejegyzési illetéket bélyegjegyekben lerótták-e vagy sem, a leletezést, ha ez jogszerű csupán a tkvi. hatóság eszközöltheti, mert úgy az 5100/1931. P. M. rendelet 67. §-a, mint a közigazgatási bíróság 240. számú jogegységi megállapodása alapján (I. Illetékügyi Közlöny melléklete 1935. 6. szám 84. oldal) a bejegyzési illetékre a kincstár joga csak a kéreésnek, vagy végzésnek a tkvi. hatósághoz való érkezésekor, sőt készpénzben fizetendő illetéknél a tkvi. hatóságnak a bejegyzés foganatosítását elrendelő végzése meghozatala napján nyílik meg.

Ezek csupán a minden vonalon kívánatos jogszerűséget tekintő elmefuttatások. A gyakorlati élet azonban inkább afelé utal, hogy a leletezés veszélye elháríttassék. Ebből a nézőpontból tehát a fentiek figyelembevételével is azt kell tenni, hogyha a közjegyző a 200—4200 pengő összegű hagyatéktárgyalási költség jelzálogjogi biztosítását kéri, a megfelelő $1+0.2=1.2\%$ bejegyzési illetéket törvénykezési bélyegjegyekben rójjja le vagy a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvön, vagy pedig a betérjesztő, illetve később a biztosítást kérő jelentésen. A tárgyalási jegyzőkönyvön való leróvás esetén ez véleményünk szerint mindjárt hozzá számítható a kész kiadásokhoz, a biztosításnak később külön jelentésben való kérelmezése viszont azért célszerűbb, mert sokszor megtörténik, hogy amíg a jogerős végzést a tkvi. hatósághoz áteszik, addig a felek a díjat utólag kifizetik.

Az óváskönyv hitelesítési bejelentések bélyegmentesége. A bíróságoknál több kevesebb mértékben divó leletezési túlbuzgóság újabb dokumentumaként az utóbbi időkben leletet vettek fel azokra a közjegyzői beadványokra, amelyekben az óváskönyvek hitelesítése tárgyában kérnek birói intézkedést. Egy ilyen lelet következtében a központi díj és illetékkiszabási hivatal Kk. 04379/1935. számú fizetési meghagyásával Lázár Ferenc dr. budapesti kir. közjegyző terhére 2 P. egyszeres és 6 P. felemelt illetéket irt elő. Lázár Ferenc dr. a fizetési meghagyás ellen fellebbezéssel

élt s ennek következtében maga az illetékkiszabási hivatal az illetéket 304006/1935. IV. számú végzésével törölte megállapítván, hogy az ilyen beadvány az illeték díjjegyzék 14. tétel ff. és a 65. tétel 3/b pontja alapján illetékmentes.

A telekkönyvi szemlék másolási díja. E közlöny mult számában közöltük a szentendrei tkvi hatóság egy végzését, amelyben a közjegyzőnek a telekkönyvi szemle beküldése iránt való megkeresését megtagadta azzal a 6800/1935. I. M. rendeletre tévesen hivatkozott indokolással, hogy a közjegyző már a megkereséssel egyidejűleg köteles a szemle másolási díját beküldeni. Reámutattunk arra, hogy ez a határozat nemcsak a hivatkozott rendelettel ellentétes, de gyakorlatilag keresztül vihetetlen. Megjegyeztük ebben a közleményünkben azt is, hogy tudomásunk szerint a szentendrei tkvi hatóság gyakorlata egyedül álló. Azóta kartársaink közléséből sajnálatosan kellett tudomást vennünk arról, hogy ezt a helytelen gyakorlatot nemcsak a szentendrei, de más tkvi hatóságok is követik nemcsak, hanem ott ahol a tkvi hatóság székhelyén közjegyző nincs, a tkvi szemléknek a tkvi hatóság által való kiállítását egyenesen reá oktrojálják a közjegyzőkre azzal, hogy pl. ügyvéd által kiállított szemlék 40 f. másolási díját sem állapítják meg. Ezek ellen a sérelmes gyakorlatok ellen a győri kir. közjegyzők részletesen megokolt előterjesztéssel éltek a szombathelyi kamarához, amely az e hó 20-án megtartott közgyűlésen elhatározta, hogy e tárgyban az igazságügyminiszterhez felterjesztést intéz s hasonló állásfoglalás végett a társ kamarákat is megkeresi. Minden okunk megvan annak feltételezésére, hogy az igazságügyminiszter e sérelmek orvoslásaként megfelelő rendeletet fog kibocsátani, bár szerény véleményünk szerint a bíróságoknak minden miniszteri intervenció nélkül is a rendeletek szelleme és szövege szerint kellene határozniok.

Helyettesi alkalmazást keresek, kilenc évi fővárosi és vidéki gyakorlattal, németnyelv jogosítvánnyal. kitűnő bizonyítványokkal rendelkezem. Igényeim szerények. *Dr. Horváth Jenő*, Szentendre, Kossuth L. u. 12.

Kihirdetett törvények.

1935. évi XVII. t.-c. a szellemi együttműködés tárgyában Varsóban 1934. évi október hó 21. napján kelt magyar-lengyel egyezmény becikkelyezéséről.

1935. évi XVIII. t.-c. a Rómában 1935. évi február hó 16. napján kelt magyar-olasz kulturális egyezmény becikkelyezéséről.

1935. évi XIX. t.-c. A szellemi együttműködés tárgyában Bécsben 1935. évi március hó 4. napján kelt magyar-osztrák egyezmény becikkelyezéséről.

Rendeletek.

8200/1935. M. E. sz. Az Országos Hitelügyi Tanács 3/1935. számú határozatának közzététele.

150.900/1935. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

8300/1935. M. E. sz. A gazdatartozásokra vonatkozó rendelkezésekben megállapított egyes határidők meghosszabbítása.

267.000/1935. B. M. sz. Az 1935/36. évi inségenyhitő tevékenység költségeinek fedezésére szolgáló inségjárulékok.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Dr. Csorna Kálmán egyetemi magántanár, Budapest székesfőváros árvaszékének elnöke „*Gyámsági jog és jogszolgáltatás*” című munkája Sipőcz Jenő dr. igen figyelemreméltó előszavával a könyvpiacra megjelenvén, a jogászvilág érdeklődésének középpontjába került. Nagy örömmel és szeretettel fogadtuk ezt a kézikönyvet mi is, mert minden magánjogász egyként érezte már, hogy a magyar gyámsági jog tárgyköréből — Sipőcz László örökbecsű műve óta — mind inkább hiányzott egy olyan összefoglaló és a témakört a modern jogfejlődés mai keresztmetszetében tárgyzó munka, mely a gyámsági jognak gyakorlati alkalmazásában jelentkező resultánsait azok elméleti componenseihez való viszonylatában a jogszolgáltatás technikáját is felölelve, akként tárgyalja, hogy abban úgy a nagyközönség, mint a gyakorlati magánjogász minden kérdésére azonnal megkapja az exact feleletet. Az anyagi és jogszolgáltatási jogszabályokon kívül behatóan foglalkozik művében az illustris szerző a gyermekvédelem feladataival, a gyámügyi igazgatás szerveivel, azok eljárási és pénzkezelési szabályaival és a nemzetközi magánjog gyámügyi vonatkozásaival is. A hiányt tehát Dr. Csorna Kálmán munkája közrebocsátásával hosszú időre és tökéletesen pótolta, miért is munkáját — mint a közjegyző számára nagyértékűt — melegen ajánljuk kartársaink figyelmébe. A mű a szerző sajátja és nála rendelhető meg.

Habermann Gusztáv dr.: Jogerő a perenkívüli eljárásban. A szegedi Ferenc József Tudományegyetem baráti egyesületének jog és államtudományi szakosztályában tartott előadások sorozatában jelent most meg Habermann Gusztáv dr. ügyvédnek értékes előadása. A jogegység megóvása, az államközgazdaság érdekei, de emellett a perben álló felek érdekei is megkivánják — mondja a szerző a tanulmány bevezető részében, hogy az egyszer megindí-

tott per valamilyen formában előre meghatározott módon és eljárás után végleges és a per keretein is túlhaladó érvénnyel nyerjen befejezést. A peres eljárásban a jogerő kérdése bőséges megvitatást nyert s az ezzel foglalkozó monografiák a kötetek százait teszik ki. A kérdés nagy fontosságának hatása alatt kísérelték meg a jogerő hatásait más eljárások s így a közigazgatási és büntető jog keretében is érvényesíteni. Azt azonban, hogy miképpen alakul a jogerő kérdése a perenkívüli eljárásban, vizsgálat tárgyává eleddig alig tették. Ennek okát a szerző abban látja, hogy a perenkívüli eljárásokban a bíróság végzéssel határoz, amely határozatnak alárendeltebb jelentősége nem indította a jog művelőit arra, hogy e vonatkozásban a jogerő kérdésével foglalkozzanak. A magyar jog azonban sajátos természete szerint szigorú különbséget ítélet és végzés, per és perenkívüli eljárás között nem tesz s így nálunk a perenkívüli eljárásban a jogerő vizsgálata különösebb jelentőséggel bír. A magyar jog perenkívüli eljárás elbírálása alá nagyfontosságú ügyeket rendel, így a végrehajtási s a tágabb értelemben vett perenkívüli eljárásban a telekkönyvi, hagyatéki, bérmegállapító, kereskedelmi, kényszeregyezési és csődeljárásban stb. úgy hogy e területeken a jogerő kérdése kivételes fontossággal bír. A kérdés nagy fontossága ellenére nálunk az elmélet és a gyakorlat legtöbb esetben arra a kényelmes álláspontra helyezkedik, hogy szakszerű vizsgálat nélkül a jogerő létét ezekben az eljárásokban egyszerűen tagadásba vette. Végleges álláspont ebben a kérdésben nincs, azonban nemcsak az elmélet, hanem a gyakorlat is mindinkább hajlik arra, hogy a perenkívüli eljárásokban hozott határozatok anyagi jogerő képességét elismerje. A szerző ezekután a jogerő kérdését nagy részletességgel és hozzáértéssel tárgyalja elsőnek a perrendtartással szabályozott eljárásokban (így a határozat kiigazítási, kicsomózási, felfolyamodási, fizetési meghagyásos, perenkívüli birói egyességi stb. eljárásokban) majd a költség- és bérmegállapítási s végül a végrehajtási eljárásban. Úgy látszik az anyag nagy terjedelme miatt nem foglalkozott a szerző részletesebben a telekkönyvi, az örökösödési, holtánnyilváníti, kényszeregyezési, csőd stb. eljárásokban a jogerő kérdésével. A közjegyzői gyakorlat szempontjából különleges jelentősége volna az örökösödési eljárás rendjén hozott végzések anyagi jogerő képességével s hisszük, hogy a szerző, aki a jogerő kérdésre jogi készségét e tanulmányából megállapíthatóan, eredménnyel specializálta, elméleti tevékenységét az utóbb említett eljárásokkal kapcsolatosan is folytatni fogja.

Magyar Jogi Szemle. (XVI. évfolyam 8 szám.) E szám vezető helyén Töreky Géza, a kuria másodelnöke tesz néhány érdekes észrevételt az új ügyvédi rendtartás tervezetére. Nem tartja mindenekelőtt sérelmesnek, hogy a kamarák felvételi bizottságában a királyi ügyész is helyet foglal, mert a bizottságban az ügyvédeknek mindenkor döntő többsége van. Az ügyvédi kamarák országos bizottságának felállítását helyesli, ellenben a tervezet 45. §. 1. pontjával szemben kívánatosnak találná az ügyvédi vizsgát követő gyakorlat kötelező megállapítását. Az ügyvédi biztosítékot helyesli, a kétszobás lakásra vonatkozó rendelkezést ellenben szükségtelennek tartja. Az ügyvédhelyettesi intézmény visszaállítását s azt, hogy az egészen kezdő ügyvédek ne működ-hessenek mindjárt a legfelsőbb bíróságok előtt s végül a numerus clausust más megoldási mód hiányában helyesnek tartja. Az ügyvédeknek faj, nemzetiség és felekezet szerint való arányosítására megjegyzi végül Töreky, hogy bármely belátás vezette is a tervezet alkotóját ennél a rendelkezésnél, fölösleges dolog, hogy az idevágó intézkedés szövegezésének szerencsés, vagy találó volta fölött — nyitott ajtók döngetésével — vitatkozzunk. Mert ha elérkezettnek látja az idejét az államhatalom, megtalálja az alkalmas eszközt és módot arra, hogy a maga kiegyenlítő befolyását a nemzetiség, faj és felekezet figyelembevételével érvényre juttassa, ott, ahol ez magasabb állami érdekből szükségesnek mutatkozik. Balázs P. Elemér folytatja ezután a döntvény visszaható ereje című tanulmányát, majd Schönvitzky Bertalan, Kartsoké Alajos, Pusztai János és Molnár Géza cikkei következnek sorra. A Szemle, Irodalom rovatok közleményeit találjuk még ebben a számban, amelynek mellékleteként ezuttal is megjelentek a különböző döntvénytári füzetek.

Jogállam. (XXXIV. évf. 8. füzet.) Ennek a régi és nagytekintélyű szaklapnak legújabb számában külön cikkek jelentek meg Auer György dr., Almási Antal dr., Egyed István dr., Alföldy Dezső dr. és Kartal Ignác dr. tollából különböző büntető és polgári jogi kérdésekről, amely cikkek közül a közjegyzői gyakorlatot különösebben érinti Almási Antal dr.-nak. A birói gyakorlat jelentősége a magyar magánjogban címen a Magyar Jogászegyletben tartott kiváló értékű előadásának közlése, amelyben megállapítja azt, hogy a magyar magánjog mindig szokásjog volt és ma még inkább az, mint a háború előtt, részletesen felsorolja azokat a különösen nagy számban öröklési jogi jogszabályokat, amelyeket a birói gyakorlat alkotott és fejlesztett ki. A szám még az Irodalom és Szemle rovatok sok közleményét hozza.

Polgári Jog. (XI. évfolyam 8. szám.) Ennek a számnak két külön cikket íj. Nagy Dezső dr. és Wagner Lilla irták. A Jogalkotás rovatban az új jogszabályok szövegét, valamint Nizsalovszky Endre dr. és Pt. jelzésű szerző tollából kisebb közleményeket s végül a Joggyakorlat és Irodalom rovatokban az újabb birói gyakorlat egyes eseteinek s néhány új jogi műnek méltatását találjuk.

Notariatszeitung. (Az osztrák közjegyzők lapja 77. évfolyam 10. szám.) Főleg adó és illetékjogi kérdésekről találunk ebben a számban cikkeket Dr. Ban der Pernt, Dr. Karl Stiasny, Dr. Raimund Berger, Dr. Benno Hundegger és Alfred Hamburger tollából. Felső birósági határozatok, személyi hírek és könyvszemle adják e szám további tartalmát.

Az Ügyvéd. (VII. évfolyam 10. szám.) A Boda Ernő dr. és Szegő Ferenc dr. szerkesztésében megjelenő ügyvédi szaklap 10. számának komoly jelentő-

ségű vezető cikkét Boda Ernő dr. a főszerkesztő írta A nyugati várkapú és a faltörő kosok címen. Az ügyvédi és jogszolgáltatási kérdésekkel foglalkozó cikkek és közlemények egész sorozatában kel ezuttal is védelmére ez az elevenen szerkesztett szaklap a súlyosan veszélyeztetett ügyvéd gazdasági érdekeknek. A lap különben újabban s ebben a számban is közöl eseteket a bíróságok legújabb gyakorlatából.

Magyar Törvénykezés. (1935. év 19., 20. számok.) A legutóbb megjelent két szám a 267000/1935. B. M. számú az inségjárulék megállapítása és a 10000/1935. M. E. számú a gazdatartozások rendezése tárgyában kelt rendeletek teljes szövegét, a szokott áttekinthető csoportosítás szerint a legújabb bírói gyakorlatot s végül a Forum és a Szerkesztő postája című állandó rovatok közleményeit hozza.

Notariatszeitung. (A csehszlovákiai német közjegyzők lapja 15. évfolyam 10. szám.) Dr. Ernst Swodoba prágai egyetemi tanártól jelent meg ebben a számban vezető cikk a sajátkezü végrendeleteknél a hely és az időpont sajátkezü kitételére vonatkozó alakszerűségekről. Cikket írt még Dr. Ervín Riedel járásbíró a törvényes zálogjogról. Egyesületi híreket és könyvbírálatokat találunk még ebben a számban.

Illetékügyi Közlöny. (X. évfolyam 8. szám.) Hegyessy Gyula dr. és Hody János dr. irtak e számba illetékügyi kérdésekről cikkeket. Egyébként e szám a rendes rovatok közleményeit hozza. A szerkesztői üzenetekben különben egy eddig ismeretlen címzést találtunk: „m. kir. adóhivatali ideiglenesen alkalmazott ügyvéd“. Az Illetékügyi Joggyakorlat című melléklet ezuttal is megjelent.

Joggyakorlat.

Magánjog.

115. Amennyiben az egyik végrendeleti tanu az örökhagyó személyazonosságát csupán a másik tanu közlése alapján igazolja, e részben vallomása csak ez utóbbi tanu vele közölt személyi ismeretének előadására szorítkozik, de nem tartalmaz a másik tanu ismeretétől független önálló személyi igazolást; amennyiben pedig vallomása e részben magának az örökhagyónak kijelentéseire támaszkodik, úgy a tanunak önálló ismeret hiányában nem volt meg a képessége annak ellenőrzéséhez, hogy az örökhagyónak kijelentései a valóságnak megfelelnek-e E szerint tehát a végrendelet alkotásánál négy olyan tanu, aki megfelelő képességgel birt volna annak igazolására, hogy az örökhagyó személyében tévedés, vagy csalás nem történt, nem volt jelen s így a *végrendelet* az 1876: XVI. t. c. 1. § b. pontjának és 3. §-ának meg nem felelven, az *érvénytelen*. (K. P. I. 5077/1934. — Lényegében hasonló 3162/1934. P. I. L. Kir. Közjegyzők Közlönye 1935. 4. sz. 180 l.)

116. Az ingatlan vételére fordított pénzzel megajándékozott örökhagyó az *ajándékozással* egyidőben a megszerzett tulajdonjogának korlátjaként bon-tófeltétel gyanánt vállalta magára a megajándékozónak, illetve utódai javára azt a kikötést, hogy magtalan elhalálózása esetén az ingatlan ezeké lesz. Következésképen ez a kikötés az ajándékozó részéről jogfenntartás, a megajándékozó vagy örökhagyó részéről pedig a szabad rendelkezés korlátozása-

nak elismerése volt a magtalan elhalálózása feltételének esetére. A szerződő felek jogviszonyának ez a szabályozása *halálesetre szóló intézkedést* egyik fél részéről sem tartalmaz, ezért a szerződés érvényességéhez a végrendeletekre előírt alaki kellékek nem voltak szükségesek. (K. P. I. 204/1935.)

117. A férj feleségének az egész hagyatékra a törvénynél fogva kiterjedő *özvegyi haszonélvezetét* az illő tartás erejéig korlátozhatja arra való tekintet nélkül, hogy utána vérszerinti leszármazók maradtak-e vagy sem. (K. P. I. 2226/1934.)

118. A még meg nem nyílt *közszerezeményi követelés* átruházásának helye nincs. (K. P. I. 6026/1934.)

119. A *végrendelet* egyoldalú jogügylet s mint ilyen azzal kapcsolatban sem minősül a végrendelező és a kedvezményezett között létrejött kétoldalú szerződésnek, hogy a kedvezményezett a végrendeletben neki juttatott előnyt az öröklés megnyíltával elfogadja. (K. P. I. 5702/1934.)

120. Az *alaki érvényességi kellékek* megtartása magán a *végrendeleten* igazolandó s így ez mással, mint a végrendelettel nem is igazolható. A végrendelettel szemben azonban bizonyítható, hogy a záradékban igazolt végrendeleti alakszerűségek a valóságban nem tartattak meg. (K. P. I. 198/1935.)

121. A 769. számú polgári jogi határozat szerint az olyan *ajándékozási szerződés*, amellyel az ajándékozó azzal a *korlátozással ruházza át ingatlanát*, hogy az a megajándékozottnak halála esetén egy vagy több kijelölt személyre szálljon, nem halálesetre szóló, hanem élők közötti szerződés, amelynek érvényessége a végrendeletre megszabott alaki kellékek megtartásától nem függ. (K. Pk. V. 4764/1934.) (L. e. számban 116. sorszám alatt közölt lényegében azonos határozatot.)

122. A *végrendelet megtámadására* csak az jogosult, akit az adott esetben végrendelet hiányában az öröklési jog megilletne. A végrendeletet megtámadó oldalági örökösöknek tehát igazolniuk kell, a szerzeményi vagyonban öröklésre hivatott házastárssal szemben, hogy a végrendeletben hagyott vagyon a velők közös törzselődről hárult örökhagyóra. (K. P. I. 198/1935.)

123. Az anyagi jog értelmében a *különélő férjet* a feleség csak abban az esetben köteles *eltartani*, ha a férj a különélésben vétlen, vagyontalan és keresetképtelen. (K. P. III. 3831/1934.)

124. Az állandó bírói gyakorlat szerint a *szóbeli végrendelet* alkotása és tartalmára vonatkozó tényállás a perrendtartás általános szabályai szerint az egész bizonyítási alap mérlegelése alapján megállapítható. A körülmények illetően mérlegelése alapján a szóbeli végrendelet érvényességét állapította meg a Kuria annak ellenére is, hogy a kihallgatott tanuk közül ketten azt vallották, miszerint a szóbeli végrendelezésre már nem emlékszenek. (K. P. I. 129/1935. — L. még a 44. sorsz. alatt közölt határozatot 1935. 4. sz. 178. oldal.)

125. Az örökség megnyílt után az *öröklésről való lemondásnak* egyáltalában nem, csupán az örökség visszautasításának, vagy átruházásnak van helye. (K. P. I. 5613/1934. — Az elmélet és a gyakorlat következetesen vallott álláspontja.)

126. Az alakilag szabályszerű végrendelettel szemben a *végrendelet érvénytelenségének* bizonyítása a végrendeletet megtámadó feleket terheli. Érvénytelennek a végrendelet azonban még akkor is csak abban az esetben nyilván-

nítható, ha a felhozott érvénytelenségi ok fennforgása a foganatosított bizonyítás alapján nem csak valószínű, hanem aggálytalanul megállapítható. (K. P. V. 1206/1935.)

Szerkesztői üzenetek.

K. B. A 31850/1925. I. M. rendelet 6. §-a alapján s az abban szabályozott eljárási szabályok betartása mellett a közjegyzők tényleg jogosultak a ki nem selejtehető iratokat és könyveket az iratok kiállításától, végrendeleteknél azok kihirdetésétől, kezelési könyveknél azok lezárásától számított 35 év eltelte után a székhelyükön levő kir. járásbiróságnál letenni, ahol azokat a felek és a közjegyzők ugyancsak a rendeletben szabályozott módon megtekinthetik s azokról másolatokat vehetnek. Ez a rendelkezés azonban a Budapesten székelő kir. közjegyzőkre nem vonatkozik nyilván abból az okból, mert a Budapesten székelő járásbiróságoknál a könyvek és az iratok letétele s azok megtekintése és lemásolása igen nehézkes volna.

Statisztikus. A 40860/1927. I. M. rendelet a hitelválság áttekintése és megítélése érdekében gazdaság statisztikai célokból találta szükségesnek a havonta óvatolt váltók összegének és értékének megállapítását s ezért kötelezte a kir. közjegyzőket vonatkozó havi kimutatások beküldésére. Azóta nyolc súlyos év telt el, amely alatt a közjegyzők szorgalmasan küldik havonta a kimutatásokat annyival is inkább, mert ha egy napot is késnek, már jön az állami adminisztrációnál szokatlan ügybuzgósággal a sürgetés. A hitelválság és az óvatolt váltók viszonylata azóta kimerítően áttekinthető és megállapítható volt, nemkülönben az is, hogy a havi kimutatások pontos beküldése ellenére a hitelválság nem enyhült. Ekként talán helyén való volna a statisztikai hivatalnak s a közjegyzőknek immár céltalanul elég munkát okozó havi kimutatások küldésének beszüntetése.

Dr. M. Abból a tényből, hogy a 6800/1935. I. M. rendelet a közjegyző helyettesek állástalanságának megszüntetése érdekében indított mozgalom keretében s mondhatnók, annak eredményeként született meg, okszerűen még nem következik, hogy a helyettesek járandósága, amint erről több oldalról szereztünk sajnálatosan tudomást, a létminimum alá csökkentessék. Ám ettől eltekintve a közjegyzői foglalkozás illő értékelésével sem fér össze a kényszerhelyzet kihasználásával a helyettesek részére ugyszólván képletes járandóságok megállapítása.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja fel (Budapest VI. Andrássy-ut. 50. Kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.